

13. ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ**งบการเงิน****(1) สรุปรายงานการสอบบัญชี**

งบการเงิน สำหรับ	ผู้สอบบัญชี	สำนักงาน
ปี 2561	นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ (ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 6333)	บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค ไทย สอบบัญชี จำกัด
ปี 2560	นายณัฐพงศ์ ตันติจิตตานนท์ (ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 8829)	บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค ไทย สอบบัญชี จำกัด
ปี 2559	นายณัฐพงศ์ ตันติจิตตานนท์ (ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 8829)	บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค ไทย สอบบัญชี จำกัด

บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค ไทย สอบบัญชี จำกัด ได้ตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (“กลุ่มบริษัท”) และของเฉพาะบริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) ตามลำดับ ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวมและงบแสดงฐานะการเงินเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 งบกำไรขาดทุนรวมและงบกำไรขาดทุนเฉพาะกิจการ งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมและงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จเฉพาะกิจการ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นเฉพาะกิจการ และงบกระแสเงินสดรวมและงบกระแสเงินสดเฉพาะกิจการ สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน รวมถึงหมายเหตุซึ่งประกอบด้วยสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญและเรื่องอื่น ๆ

ผู้สอบบัญชีเห็นว่า งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินรวมและฐานะการเงินเฉพาะกิจการของกลุ่มบริษัทและบริษัท ตามลำดับ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ผลการดำเนินงานรวมและผลการดำเนินงานเฉพาะกิจการ และกระแสเงินสดรวมและกระแสเงินสดเฉพาะกิจการ สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ผู้สอบบัญชีได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีได้กล่าวไว้ในส่วนของความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการในรายงานของผู้สอบบัญชี ผู้สอบบัญชีมีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทและบริษัทตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ และผู้สอบบัญชีได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดเหล่านี้ ผู้สอบบัญชีเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชี

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของผู้สอบบัญชีในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการสำหรับงวดปัจจุบัน ผู้สอบบัญชีได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวมและในการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชี ทั้งนี้ผู้สอบบัญชีไม่ได้แสดงความเห็นแยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

การประเมินมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้มาจากการซื้อเงินลงทุนในบริษัทร่วมในประเทศอินโดนีเซีย	
อ้างอิงหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3 (ก) และ 4 (ก)	
เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ	ได้ตรวจสอบเรื่องดังกล่าวอย่างไร
<p>ในระหว่างปี 2561 กลุ่มบริษัทได้ประเมินมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้มาจากการซื้อเงินลงทุนในบริษัทร่วม ในประเทศอินโดนีเซียซึ่งดำเนินธุรกิจโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนใต้พิภพที่ได้มาในระหว่างปี 2560 เสร็จสิ้น</p> <p>เนื่องจากความมีสาระสำคัญของรายการและเกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจที่สำคัญและมีความซับซ้อนในการประเมินมูลค่ายุติธรรม ผู้สอบบัญชีจึงถือเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี</p>	<p>วิธีการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีรวมถึง</p> <ul style="list-style-type: none"> - สอบถามผู้บริหารและทำความเข้าใจขั้นตอนการกำหนดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้มาที่จัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร - อ่านสัญญาซื้อขายหุ้นและประเมินความเหมาะสมของการระบุสินทรัพย์สุทธิที่ได้มา ณ วันที่ซื้อธุรกิจ - ประเมินความเป็นอิสระและความรู้ความสามารถของผู้ประเมินราคาอิสระ - ใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินราคาของเคพีเอ็มจี ในการประเมินความเหมาะสมของวิธีการประเมินมูลค่าและค่าตัวแปรทางการเงินที่ใช้ในการกำหนดอัตราคิดลดของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน - ประเมินความเหมาะสมของข้อสมมติที่สำคัญในการประมาณมูลค่ายุติธรรมโดยอ้างอิงจากข้อมูลทั้งภายในและภายนอก และทดสอบการคำนวณ - พิจารณาความเพียงพอของการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

การซื้อเงินลงทุนในบริษัทร่วม	
อ้างอิงหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3 (ก) ข้อ 4 (ข) และข้อ 12	
เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ	ได้ตรวจสอบเรื่องดังกล่าวอย่างไร
<p>ในเดือนพฤศจิกายน 2561 กลุ่มบริษัทได้เสร็จสิ้นการเข้าซื้อธุรกิจสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในประเทศนอร์เวย์ โดยผู้บริหารได้ใช้ดุลยพินิจที่สำคัญในการจัดประเภทเงินลงทุนเป็นเงินลงทุนในบริษัทร่วมและได้ประมาณมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ได้มาสุทธิรวมถึงสิ่งตอบแทนในการซื้อโดยผลแตกต่างได้ถูกบันทึกเป็นค่าความนิยมในเงินลงทุนในบริษัทร่วม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561</p> <p>จากผลดังกล่าวข้างต้น ผลกระทบของการจัดประเภทเงินลงทุน ณ วันที่เข้าซื้อกิจการ หรือในงวดการรายงานที่เกิดขึ้นภายหลังจากวันที่ซื้ออาจทำให้เกิดผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่อการเงิน เรื่องดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจที่สำคัญและมีความซับซ้อนในการประเมินมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้มา ผู้สอบบัญชีจึงเห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ</p>	<p>วิธีการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีรวมถึง</p> <ul style="list-style-type: none"> - พิจารณาอำนาจการควบคุมรวมถึงเอกสารทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน เพื่อกำหนดเงื่อนไขหลัก สิทธิของผู้ลงทุน เงื่อนไขสัญญาผู้ถือหุ้น การระบับข้อพิพาท การยกเลิก โครงสร้างการกำกับดูแล และการจัดสรรส่วนแบ่งกำไร เป็นต้น - ทำความเข้าใจและพิจารณาการจัดประเภทเงินลงทุนโดยพิจารณาจาก โครงสร้างการถือหุ้น อำนาจในการควบคุม และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ - สอบถามผู้บริหารและทำความเข้าใจขั้นตอนการกำหนดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้มาที่จัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร - อ่านสัญญาซื้อขายหุ้นและสัญญาสำคัญที่เกี่ยวข้องและประเมินความเหมาะสมของการระบุสินทรัพย์สุทธิที่ได้มา ณ วันที่ซื้อธุรกิจ - ประเมินความเป็นอิสระและความรู้ความสามารถของผู้ประเมินราคาอิสระ - การใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินมูลค่าของเคพีเอ็มจี ในการประเมินความเหมาะสมของวิธีการประเมินมูลค่าและค่าตัวแปรทางการเงินที่ใช้ในการกำหนดอัตราคิดลด - ประเมินความเหมาะสมของข้อสมมติที่สำคัญในการประมาณมูลค่ายุติธรรมโดยอ้างอิงจากข้อมูลทั้งภายในและภายนอก และทดสอบการคำนวณ - พิจารณาความเพียงพอของการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

การทดสอบการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทร่วมและบริษัทย่อย สินทรัพย์เพื่อการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม และค่าความนิยม	
อ้างอิงหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3 (ฐ), 11, 12, 15 และ 17	
เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ	ได้ตรวจสอบเรื่องดังกล่าวอย่างไร
<p>กลุ่มบริษัทมีการลงทุนในหลายประเทศซึ่งมีความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอกต่าง ๆ เช่น ความผันผวนทางเศรษฐกิจ การเมือง ข้อกฎหมายต่าง ๆ ดังนั้น จึงมีความเสี่ยงที่ผลการดำเนินงาน และการลงทุนอาจไม่เป็นไปตามความคาดการณ์และประมาณการแรกเริ่มอย่างมีนัยสำคัญ และอาจส่งผลให้มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์สูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนซึ่งอาจทำให้เกิดผลขาดทุนจากการด้อยค่า</p> <p>เนื่องจากความมีสาระสำคัญของรายการ การใช้ดุลยพินิจที่สำคัญของผู้บริหารและมีความซับซ้อนในการประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของเงินลงทุนในบริษัทร่วมและบริษัทย่อย สินทรัพย์เพื่อการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม และค่าความนิยมซึ่งใช้วิธีประมาณการจากกระแสเงินสดที่จะได้รับในอนาคตคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบัน ผู้สอบบัญชีจึงเห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ</p>	<p>วิธีการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีรวมถึง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทำความเข้าใจแผนการดำเนินงาน กระบวนการการระบุข้อบ่งชี้ของการด้อยค่า กระบวนการการทดสอบการด้อยค่าและทดสอบการคำนวณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนที่จัดทำโดยผู้บริหาร - ทดสอบข้อสมมติที่สำคัญที่สนับสนุนการประมาณการของผู้บริหารโดยอ้างอิงจากข้อมูลภายในและข้อมูลภายนอกรวมถึงการวิเคราะห์แนวโน้มในอดีตที่ผ่านมา - ประเมินความเหมาะสมของวิธีการประเมินมูลค่า และค่าตัวแปรทางการเงินที่ใช้ในการกำหนดอัตราคิดลด - พิจารณาความเพียงพอของการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

มูลค่าของสินค้าคงเหลือ	
อ้างอิงหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3 (ข) และ 10	
เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ	ได้ตรวจสอบเรื่องดังกล่าวอย่างไร
<p>สินค้าคงเหลือนั้นวัดมูลค่าด้วยราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า เนื่องจากความผันผวนอย่างต่อเนื่องของราคาน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์น้ำมันอาจส่งผลให้มูลค่าสุทธิที่จะได้รับอาจจะต่ำกว่าราคาทุน</p>	<p>วิธีการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีรวมถึง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินความเหมาะสมของการวัดมูลค่าในสินค้าคงเหลือโดยผู้บริหาร - ทดสอบความเหมาะสมของการคำนวณมูลค่าสุทธิที่จะได้รับคืน - ตรวจสอบราคาขายของสินค้าสำเร็จรูปแต่ละชนิดกับราคาอ้างอิงในตลาดและราคาตามสัญญา - พิจารณาความเพียงพอของการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ผู้สอบบัญชีขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 4 (ก) การประเมินมูลค่าสินทรัพย์สุทธิของกิจการในประเทศอินโดนีเซียที่ได้มาเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2560 ได้ดำเนินการเสร็จในเดือนกรกฎาคม 2561 ตัวเลขเปรียบเทียบที่นำมาแสดงนี้มาจากงบการเงินที่ตรวจสอบแล้ว ณ วันที่ และสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และหลังจากปรับปรุงรายการตามที่ได้อธิบายไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 4 (ก) ทั้งนี้ความเห็นของผู้สอบบัญชีไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากเรื่องนี้

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วยข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานนั้น ซึ่งคาดว่าจะรายงานประจำปีจะถูกจัดเตรียมให้ผู้สอบบัญชีภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของผู้สอบบัญชีต่องบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและผู้สอบบัญชีไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ คือ การอ่านข้อมูลอื่นตามที่ระบุข้างต้นเมื่อจัดทำแล้ว และพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและการนำเสนองบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทและบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่อง (ตามความเหมาะสม) และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทและบริษัท หรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัทและบริษัท

การตรวจสอบของผู้สอบบัญชีมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็น

ของผู้สอบบัญชีอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเหล่านี้

ในการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชี ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาดเนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจจะเว้นการแสดงผล การแสดงผลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัทและบริษัท
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร
- สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทและบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าผู้สอบบัญชีได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ผู้สอบบัญชีต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของผู้สอบบัญชี โดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของผู้สอบบัญชีจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของผู้สอบบัญชีขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของผู้สอบบัญชี อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทและบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง

- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงรายการ และเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่
- ได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจการ ภายในกลุ่มหรือกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม ผู้สอบบัญชีรับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบ กลุ่มบริษัท ผู้สอบบัญชีเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของผู้สอบบัญชี

ผู้สอบบัญชีได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากผู้สอบบัญชีได้พบในระหว่างการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี

ผู้สอบบัญชีได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลว่าผู้สอบบัญชีได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระและได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมดตลอดจนเรื่องอื่นซึ่งผู้สอบบัญชีเชื่อว่ามีเหตุผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีและมาตรการที่ผู้สอบบัญชีใช้เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้สอบบัญชีขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่องที่สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ผู้สอบบัญชีได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการในงวดปัจจุบันและกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ผู้สอบบัญชีได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ในรายงานของผู้สอบบัญชีเว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับไม่ให้เปิดเผยต่อสาธารณะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้น ผู้สอบบัญชีพิจารณาว่าไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของผู้สอบบัญชีเพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ต่อส่วนได้เสียสาธารณะจากการสื่อสารดังกล่าว

(2) งบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

บริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะทางการเงิน

(หน่วย: ล้านบาท)

	2561		2560		2559	
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
สินทรัพย์หมุนเวียน						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	11,551	9.8	10,106	8.9	19,287	18.9
เงินลงทุนชั่วคราว	262	0.2	220	0.2	1,719	1.7
ลูกหนี้การค้า	6,969	5.9	7,511	6.6	6,022	5.9
ลูกหนี้อื่น	1,643	1.4	1,340	1.2	1,191	1.2
สินค้าคงเหลือ	15,135	12.9	15,720	13.8	14,560	14.3
สินทรัพย์ภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบัน	257	0.2	52	0.0	-	-
เงินชดเชยกองทุนน้ำมันค้ำประกัน	1,781	1.5	1,341	1.2	894	0.9
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	-	-	-	-	477	0.5
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	37,596	32.0	36,291	31.9	44,150	43.4
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน						
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	18,048	15.4	14,158	12.4	840	0.8
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	199	0.2	-	-	-	-
เงินลงทุนระยะยาวอื่น	1,815	1.5	4,347	3.8	739	0.7
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	127	0.1	343	0.3	360	0.4
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	48,877	41.6	48,049	42.2	46,462	45.6
ค่าความนิยม	1,602	1.4	1,602	1.4	-	-
สิทธิการเช่า	2,901	2.5	2,311	2.0	1,939	1.9
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	3,658	3.1	3,731	3.3	5,013	4.9
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	827	0.7	1,000	0.9	547	0.5
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	1,718	1.5	2,035	1.8	1,734	1.7
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	79,773	68.0	77,578	68.1	57,632	56.6
รวมสินทรัพย์	117,369	100.0	113,869	100.0	101,783	100.0
หนี้สิน						
หนี้สินหมุนเวียน						
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	5,004	4.3	4,046	3.6	7,444	7.3
เจ้าหนี้การค้า	6,680	5.7	10,016	8.8	8,766	8.6
เจ้าหนี้อื่น	3,157	2.7	3,018	2.7	3,209	3.2
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	2,216	1.9	2,218	1.9	1,697	1.7
หุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	4,000	3.4	-	-	2,000	2.0
ภาษีสรรพสามิตและเงินนำส่งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงค้างจ่าย	3,387	2.9	3,037	2.7	1,069	1.1
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย	121	0.1	690	0.6	493	0.5
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	-	-	-	-	-	-
ประมาณการหนี้สินระยะสั้น	-	-	-	-	502	0.5
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	939	0.8	844	0.7	896	0.9
รวมหนี้สินหมุนเวียน	25,504	21.7	23,869	21.0	26,076	25.6
หนี้สินไม่หมุนเวียน						
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	18,264	15.6	20,649	18.1	14,458	14.2
หุ้นกู้	20,980	17.9	13,990	12.3	13,988	13.7
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	467	0.4	590	0.5	601	0.6
หนี้สินจากสิทธิการเช่าระยะยาว	38	0.0	34	0.0	38	0.0
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	2,054	1.7	1,949	1.7	1,770	1.7
ประมาณการหนี้สินสำหรับต้นทุนในการรื้อถอน	355	0.3	811	0.7	870	0.9
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	170	0.1	86	0.1	75	0.1
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	42,327	36.1	38,109	33.5	31,798	31.2
รวมหนี้สิน	67,831	57.8	61,979	54.4	57,874	56.9
ส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัท						
ทุนที่ออกและชำระเต็มมูลค่าแล้ว	1,377	1.2	1,377	1.2	1,377	1.4
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	13,888	11.8	13,858	12.2	12,960	12.7
กำไร (ขาดทุน) สะสม	27,607	23.5	27,814	24.4	25,085	24.6
ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น	8	0.01	19	0.02	-	-
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	(165)	(0.1)	2,411	2.1	121	0.1
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	6,823	5.8	6,410	5.6	4,366	4.3
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	49,538	42.2	51,890	45.6	43,909	43.1
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	117,369	100.0	113,869	100.0	101,783	100.0

งบกำไรขาดทุน

(หน่วย: ล้านบาท)

งบกำไรขาดทุน	2561		2560		2559	
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
รายได้จากการขายและการให้บริการ	192,025	100.00	172,138	100.00	144,705	100.0
ต้นทุนขายและการให้บริการ	(180,594)	(94.05)	(158,596)	(92.13)	(132,809)	(91.8)
กำไรขั้นต้น	11,431	5.95	13,543	7.87	11,896	8.2
รายได้จากการลงทุน	55	0.03	156	0.09	191	0.1
รายได้อื่น	1,260	0.66	1,085	0.63	343	0.2
ค่าใช้จ่ายในการขาย	(4,360)	(2.27)	(4,026)	(2.34)	(3,786)	(2.6)
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	(3,015)	(1.57)	(3,138)	(1.82)	(2,350)	(1.6)
ค่าใช้จ่ายในการสำรวจและประเมินค่า	(45)	(0.02)	(48)	(0.03)	(60)	(0.0)
กำไร (ขาดทุน) จากสัญญาซื้อขายน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์น้ำมันล่วงหน้า	(442)	(0.23)	366	0.21	107	0.07
กำไร (ขาดทุน) จากสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	162	0.08	(225)	(0.13)	39	0.03
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน	415	0.22	889	0.52	237	0.2
ยอดสุทธิของกลับรายการค่าเผื่อผลขาดทุนจากการด้อยค่าทรัพย์สิน	(441)	(0.23)	(1,518)	(0.88)	37	0.0
ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	254	0.13	573	0.33	21	0.0
กำไรจากการต่อรองราคาซื้อ	0	0.00	0	0.00	227	0.2
กำไรก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้	5,273	2.75	7,656	4.45	6,902	4.8
ต้นทุนทางการเงิน	(1,545)	(0.80)	(1,452)	(0.84)	(1,484)	(1.0)
กำไรก่อนภาษีเงินได้	3,728	1.94	6,204	3.60	5,418	3.7
รายได้ (ค่าใช้จ่าย) ภาษีเงินได้	(493)	(0.26)	(41)	(0.02)	(689)	(0.5)
กำไรสำหรับปี	3,235	1.7	6,163	3.6	4,729	3.3
ส่วนของกำไรที่เป็นของ						
ผู้ถือหุ้นของบริษัทใหญ่	2,463	1.3	5,608	3.3	4,773	3.3
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	772	0.4	555	0.3	(44)	0.0
กำไรสำหรับปี	3,235	1.7	6,163	3.6	4,729	3.3
กำไรต่อหุ้น						
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (บาท)	1.79		4.07		3.47	

งบกระแสเงินสด (หน่วย: ล้านบาท)

	2561	2560	2559
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน			
กำไรสุทธิประจำปี	3,235	6,163	4,729
รายการปรับปรุง			
ค่าเสื่อมราคา	4,457	4,780	4,461
ค่าตัดจำหน่าย	445	355	273
(กำไร) ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินที่ก่อให้เกิดขึ้นจริง	0.01	(0.36)	(2.09)
(กำไร) ขาดทุนจากการขาดมูลค่าสินค้าคงเหลือ	38	308	90
(กำไร) ขาดทุนจากการขาดมูลค่าสินค้าคงเหลือ	696	8	(98)
(กำไร) ขาดทุนจากการขาดมูลค่าทรัพย์สิน	441	1,518	(37)
(กำไร) ขาดทุนจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(761)	(37)	(8)
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนอื่น	-	35	(29)
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทย่อย	(78)	-	-
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	(55)	(156)	(191)
กำไรจากการต่อรองราคาซื้อ	-	-	(227)
ค่าธรรมเนียมประกันภัย	189	192	145
รายได้ค่าบริการอื่น	(7)	(7)	(5)
ประมาณการหนี้สินสำหรับโปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า	49	48	32
ส่วนแบ่ง (กำไร) ขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม (สุทธิจากภาษีเงินได้)	(254)	(573)	(21)
ต้นทุนทางการเงิน	1,545	1,452	1,484
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	493	41	689
การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์	7	40	-
กำไรสุทธิประจำปี	-	(137)	-
	10,440	14,031	11,286
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน			
ลูกหนี้การค้า	514	(1,434)	(797)
ลูกหนี้อื่น	(921)	(555)	(81)
สินค้าคงเหลือ	(400)	(753)	(515)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	(394)	(387)	(373)
เจ้าหนี้การค้า	(2,965)	1,357	3,775
เจ้าหนี้อื่น	178	(11)	87
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	400	1,961	354
หนี้สินและประโยชน์พนักงาน	(48)	(84)	(31)
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	274	25	(0)
เงินสดสุทธิได้มาจากการดำเนินงาน	7,080	14,150	13,704
จ่ายภาษีเงินได้	(1,130)	(299)	(416)
เงินสดสุทธิได้มาจากการดำเนินงาน	5,950	13,851	13,288
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน			
รับดอกเบี้ย	47	136	209
เงินลงทุนชั่วคราว (เพิ่มขึ้น) ลดลง	(42)	1,500	2,799
เงินลงทุนระยะยาวอื่น (เพิ่มขึ้น) ลดลง	(100)	(1,140)	(168)
เงินสดจ่ายจากการชำระค่าหุ้นในการร่วมค้า	-	(29)	(44)
เงินสดจ่ายสุทธิเพื่อการลงทุนในบริษัทย่อย	(3,822)	(13,347)	(963)
เงินปันผลรับ	67	65	3
เงินสดรับจากการจำหน่ายเงินลงทุน	731	-	-
เงินสดรับจากการจำหน่ายเงินลงทุนอื่น	3	78	203
ซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(7,705)	(5,522)	(9,370)
ขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	3,031	499	120
เงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	(199)	-	-
สิทธิการเช่าเพิ่มขึ้น	(805)	(564)	(451)
เงินสดรับคืนจากสิทธิการเช่า	-	5	-
ซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(304)	(641)	(492)
เงินสดสุทธิใช้ไปในการลงทุน	(9,100)	(18,960)	(8,154)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน			
จ่ายต้นทุนทางการเงิน	(1,618)	(1,305)	(1,641)
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น (ลดลง)	982	(3,937)	7,362
เงินสดรับจากการออกหุ้นสามัญของบริษัทย่อย	-	-	75
เงินสดจ่ายจากการเปลี่ยนแปลงส่วนได้เสียในความเป็นเจ้าของในบริษัทย่อยที่ไม่ได้มีผลทำให้สูญเสียการควบคุม	-	(35)	-
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะยาว	1,629	8,868	9,611
ชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาว	(4,231)	(2,069)	(12,032)
เงินสดรับจากการออกหุ้นกู้	11,000	-	-
จ่ายเงินปันผล	(3,091)	(3,311)	(2,754)
เงินสดรับจากหุ้นออกให้ตามสิทธิ	54	27	-
เงินสดจ่ายเพื่อชำระคืนหุ้นกู้	-	(2,000)	-
เงินสดรับจากการจำหน่ายหุ้นของบริษัทย่อย	-	-	-
โดยอำนาจควบคุมไม่เปลี่ยนแปลง	-	-	5,771
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไป) กิจกรรมจัดหาเงิน	4,725	(3,761)	6,391
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	1,575	(8,870)	11,524
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 1 มกราคม	10,106	19,287	7,872
ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนของเงินตราต่างประเทศคงเหลือต้นงวด	(131)	(310)	(110)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม	11,551	10,106	19,287

(3) อัตราส่วนทางการเงิน

คำอธิบายและการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน สำหรับปี 2561 เปรียบเทียบกับปี 2560

งบกำไรขาดทุน / อัตราผลตอบแทน		ปี 2561	ปี 2560	ปี 2559
รายได้จากการขายและให้บริการ	ล้านบาท	192,025	172,138	144,705
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	ล้านบาท	3,235	6,163	4,729
กำไร (ขาดทุน) สุทธิต่อหุ้น ^{1/}	บาท/หุ้น	1.79	4.07	3.47
อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้จากการขายและการให้บริการ	ร้อยละ	1.68	3.58	3.27
อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ^{2/}	ร้อยละ	5.57	13.57	12.73
อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ^{3/}	ร้อยละ	4.56	7.32	7.51

งบแสดงฐานะการเงิน / อัตราส่วนทางการเงิน		ปี 2561	ปี 2560	ปี 2559
สินทรัพย์รวม	ล้านบาท	117,369	113,869	101,783
หนี้สินรวม	ล้านบาท	67,831	61,979	57,874
ส่วนของผู้ถือหุ้น	ล้านบาท	49,538	51,890	43,909
อัตราส่วนสภาพคล่อง	เท่า	1.47	1.52	1.69
DSCR (Principle Interest)	เท่า	1.77	2.47	1.80
อัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	เท่า	0.94	0.79	0.86
มูลค่าตามบัญชี ^{4/}	บาท/หุ้น	32.76	33.15	30.93

หมายเหตุ:

^{1/} เฉพาะกำไร (ขาดทุน) ที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทใหญ่^{2/} ในการคำนวณอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ข้อมูลตัวเลขคือ กำไร (ขาดทุน) ก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้ จะต้องถูกปรับเป็นตัวเลขเต็มปี (Annualized)^{3/} ในการคำนวณอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ข้อมูลตัวเลขคือ กำไร (ขาดทุน) ก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้ จะต้องถูกปรับเป็นตัวเลขเต็มปี (Annualized)^{4/} เฉพาะส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทใหญ่การคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้จากการขายและการให้บริการ

= กำไร (ขาดทุน) สุทธิ/ รายได้จากการขายและให้บริการ

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

= กำไร (ขาดทุน) ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทใหญ่/ รวมส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทใหญ่ (เฉลี่ย)

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

= กำไร (ขาดทุน) ก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้/ รวมสินทรัพย์ (เฉลี่ย)

อัตราส่วนสภาพคล่อง

= สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน

DSCR

= EBITDA/ (ชำระคืนเงินกู้ระยะยาว + ต้นทุนทางการเงิน)

อัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

= (เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน + เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน(รวมที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี) + หนี้กู้)/ ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทใหญ่

14. การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ**1. สรุปผลการดำเนินงานสำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 ของบริษัทฯ และบริษัทย่อย**

หน่วย: ล้านบาท	Q4/2560 (ปรับปรุงใหม่)	Q3/2561	Q4/2561	YoY	QoQ	FY2560 (ปรับปรุงใหม่)	FY2561	YoY
รายได้รวม	46,306	53,461	48,781	5%	-9%	172,138	192,025	12%
Accounting EBITDA	3,616	4,161	(317)	-109%	-108%	13,421	10,201	-24%
กลุ่มธุรกิจโรงกลั่นและการค้าน้ำมัน ^{1/}	2,256	2,140	(1,419)	-163%	-166%	7,596	3,928	-48%
กลุ่มธุรกิจตลาด ^{2/}	302	468	465	54%	-1%	2,301	2,177	-5%
กลุ่มธุรกิจพลังงานไฟฟ้า ^{3/}	934	1,542	570	-39%	-63%	2,846	3,569	25%
กลุ่มธุรกิจผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ^{4/}	132	151	66	-50%	-56%	529	692	31%
กลุ่มธุรกิจทรัพยากรธรรมชาติ ^{5/}	16	(81)	94	470%	216%	286	117	-59%
อื่น ๆ ^{6/}	(24)	(61)	(92)			(137)	(282)	
กำไรสุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	1,471	1,856	(1,546)	-205%	-183%	5,608	2,463	-56%
กำไรต่อหุ้น (บาท)	1.07	1.35	(1.12)			4.07	1.79	

หมายเหตุ: 1/ หมายถึง ธุรกิจโรงกลั่นของบริษัท บางจากฯ บริษัท BCP Trading Pte. Ltd. และส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม

2/ หมายถึง ธุรกิจการตลาดของบริษัท บางจากฯ บริษัท บางจากกรีนเนท จำกัด และบริษัท บางจาก รีเทล จำกัด และส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม

3/ หมายถึง ธุรกิจผลิตไฟฟ้าของบริษัท บีซีพีจี จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม

4/ หมายถึง ธุรกิจผลิตภัณฑ์ชีวภาพของกลุ่มบริษัท บีบีจีไอ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม

5/ หมายถึง ธุรกิจทรัพยากรธรรมชาติของกลุ่ม NIDO Petroleum Pty Ltd., BCP Energy International Pte. Ltd. และ BCP Innovation Pte. Ltd. และส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม

6/ หมายถึง รายการอื่น ๆ และรายการระหว่างกัน

สำหรับผลการดำเนินงานของปี 2561 บริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ”) และบริษัทย่อย มีรายได้จากการขายและการให้บริการ 192,025 ล้านบาท (+12% YoY) มีกำไรสุทธิ 3,235 ล้านบาท (-48% YoY) โดยเป็นกำไรสุทธิส่วนของบริษัทใหญ่ 2,463 ล้านบาท คิดเป็นกำไรต่อหุ้น 1.79 บาท

สำหรับ Q4/2561 บริษัทฯ และบริษัทย่อย มีรายได้จากการขายและการให้บริการ 48,781 ล้านบาท (+5% YoY, -9% QoQ) มีขาดทุนสุทธิ 1,475 ล้านบาท (-187% YoY, -167% QoQ) โดยเป็นขาดทุนสุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่ 1,546 ล้านบาท คิดเป็นขาดทุนต่อหุ้น 1.12 บาท โดยมีผลการดำเนินงานในแต่ละกลุ่มธุรกิจดังนี้

ผลการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทฯ ในปี 2561 ปรับลดลงอย่างมากเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เนื่องจาก**กลุ่มธุรกิจโรงกลั่นและการค้าน้ำมัน** ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ราคาน้ำมันในตลาดโลกที่มีความผันผวนตลอดทั้งปี โดยเฉพาะในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปีที่ราคาน้ำมันปรับลดลงอย่างมาก อีกทั้งในปีนี้ธุรกิจโรงกลั่นมีอัตราการผลิตลดลงเนื่องจากการหยุดซ่อมบำรุงโรงกลั่นประจำปีจำนวน 45 วัน (ตั้งแต่วันที่ 30 เมษายน – 13 มิถุนายน 2561) อย่างไรก็ตามอัตราการผลิตเฉลี่ยทั้งปีเป็นไปตามเป้าหมายอยู่ที่ 102.39 พันบาร์เรลต่อวัน (คิดเป็น 85% ของกำลังการผลิตรวมของโรงกลั่น) โดยสามารถทำสถิติมีอัตราการผลิตเฉลี่ยทั้งเดือนสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 123.00 พันบาร์เรลต่อวันในเดือนมีนาคม และหลังจากการหยุดซ่อมบำรุงประจำปี โรงกลั่นมีการใช้อัตราการผลิตในระดับสูงต่อเนื่องตลอดทั้งปี ค่าการกลั่นรวมลดลง 32% จากค่าการกลั่นพื้นฐาน (Market GRM) ที่ปรับลดลง ซึ่งเป็นผลมาจากปริมาณการกลั่นที่ลดลง ประกอบกับการปรับลดลงของส่วนต่างราคาน้ำมันเบนซิน-ดูไบเฉลี่ย และส่วนต่างราคาน้ำมันเตา-ดูไบเฉลี่ย รวมถึงต้นทุนราคาน้ำมันดิบที่สูงขึ้นจากปีก่อนหน้า นอกจากนี้ราคาน้ำมันดิบที่ปรับตัวลดลงอย่างมากในช่วงปลายปี ส่งผลให้ในปี 2561 ธุรกิจโรงกลั่นมี Inventory Loss 1,489 ล้านบาท (รวมค่าเผื่อการลดมูลค่าสินค้าคงเหลือ (LCM) 689 ล้านบาท)

บริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

แต่ในส่วนของการค้าปลีกน้ำมันโดย บริษัท BCP Trading จำกัด มีผลการดำเนินงานดีขึ้นจากธุรกรรมการซื้อขายที่เพิ่มขึ้น

กลุ่มธุรกิจการตลาด มีปริมาณการจำหน่ายรวมลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปีก่อน โดยลดลงในส่วนของการตลาดอุตสาหกรรม จากภาวะการแข่งขันในตลาดที่สูงขึ้น และการหยุดซ่อมบำรุงประจำปี ทำให้ปริมาณผลิตภัณฑ์น้ำมันที่ผลิตได้น้อยลง ขณะที่ปริมาณการจำหน่ายในส่วนของการตลาดค้าปลีกที่เป็นช่องทางหลักมีปริมาณเพิ่มขึ้น มีการขยายจำนวนสถานีบริการอย่างต่อเนื่อง โดยมีจำนวนสถานีบริการน้ำมัน ณ สิ้นปี 2561 ทั้งสิ้น 1,175 สาขา โดยมีการเปิดสถานีบริการใหม่เพิ่มขึ้น 74 สาขา รวมถึงได้ดำเนินกลยุทธ์เพื่อผลักดันยอดขายผ่านโปรแกรมการตลาดต่าง ๆ เช่น บัตรสมาชิกรูปแบบใหม่ “บางจากกรีนไมล์” ที่สามารถสะสมคะแนนทุกผลิตภัณฑ์น้ำมัน พร้อมทั้งพัฒนาระบบบัตรสมาชิกในรูปแบบ Digitized Loyalty Program ควบคู่ไปกับ Bangchak Mobile Application อีกทั้งเพิ่มความหลากหลายของธุรกิจ Non-Oil และบริการต่าง ๆ ในสถานีบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น บริษัทฯ ยังคงมีส่วนแบ่งการตลาดด้านปริมาณการจำหน่ายน้ำมันผ่านสถานีบริการอยู่ในอันดับที่ 2 และเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนแบ่งการตลาดสะสมทั้งปี 2561 อยู่ที่ 15.6% ในส่วนของการตลาดสุทธิใกล้เคียงกับปีก่อน เนื่องจากในช่วงกลางปีได้รับผลกระทบจากมาตรการตรึงราคาน้ำมันดีเซลของภาครัฐ เพื่อช่วยลดภาระให้แก่ผู้บริโภคและผู้ประกอบการภาคการขนส่งในภาวะราคาน้ำมันขาขึ้นต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามราคาน้ำมันดิบปรับตัวลดลงในช่วงสิ้นปีทำให้ค่าการตลาดปรับเพิ่มขึ้น

กลุ่มธุรกิจผลิตไฟฟ้า มีปริมาณการจำหน่ายไฟฟ้ารวมเพิ่มขึ้นทั้งจากโครงการผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ที่ประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น สำหรับในประเทศไทยมีการเปิดดำเนินการเชิงพาณิชย์ของโครงการโซลาร์ฟาร์มร่วมกับองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก (อผศ.) และโครงการโซลาร์รูฟท็อป (กำลังการผลิตติดตั้ง 9.69 เมกกะวัตต์) ส่วนในประเทศญี่ปุ่นมีการเปิดดำเนินการเชิงพาณิชย์ของโครงการ Gotemba (กำลังการผลิตติดตั้ง 4.4 เมกกะวัตต์) แต่มีการขายโครงการ Nikaho และ Nagi (กำลังการผลิตติดตั้ง 27.6 เมกกะวัตต์) ให้แก่กองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานในประเทศญี่ปุ่นช่วงปลายเดือนกันยายน 2561 ทำให้การผลิตไฟฟ้าโดยรวมทรงตัว และมีการรับรู้กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์โครงการดังกล่าวก่อนหักภาษีจำนวน 793 ล้านบาท ในปีนี้รับรู้ส่วนแบ่งกำไรจากบริษัทรวม 204 ล้านบาท แบ่งเป็นส่วนแบ่งกำไรจากธุรกิจผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลม ในประเทศฟิลิปปินส์ 39 ล้านบาท และส่วนแบ่งกำไรจากธุรกิจผลิตไฟฟ้าพลังงานความร้อนใต้พิภพ ในประเทศอินโดนีเซีย 164 ล้านบาท

กลุ่มธุรกิจผลิตภัณฑ์ชีวภาพ โดย**ธุรกิจผลิตและจำหน่ายไบโอดีเซล** มีผลการดำเนินงานดีขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน ปริมาณการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ B100 เพิ่มขึ้น จากสัดส่วนการผสม B100 ในน้ำมันดีเซลอยู่ที่ 7% ตลอดทั้งปี แต่ยังคงได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ราคาปาล์มน้ำมันในประเทศที่ตกต่ำตลอดทั้งปี เป็นผลให้ราคาขายเฉลี่ยผลิตภัณฑ์ B100 ปรับลดลงตามทิศทางเดียวกับราคาน้ำมันปาล์มดิบที่ลดลง กำไรขั้นต้นปรับตัวดีขึ้นจากปริมาณการจำหน่ายที่เพิ่มขึ้นประกอบกับความสามารถในการจัดหาวัตถุดิบและการบริหารจัดการสต็อกได้ดีขึ้น ในส่วนของ**ธุรกิจผลิตและจำหน่ายเอทานอล** มีผลการดำเนินงานดีขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน เนื่องจากในปีนี้มีผลกำไรจากการดำเนินงานเต็มปีของบริษัท เคเอสแอล กรีน อินโนเวชั่น จำกัด (มหาชน) ทำให้มีปริมาณการจำหน่ายเอทานอลเพิ่มขึ้น 171% YoY โดยกำไรขั้นต้นผลิตภัณฑ์เอทานอลที่ผลิตจากกากน้ำตาลเพิ่มขึ้น จากราคาต้นทุนวัตถุดิบที่ลดลง ในขณะที่ผลิตภัณฑ์เอทานอลที่ผลิตจากมันสำปะหลังมีกำไรขั้นต้นลดลง จากราคาต้นทุนของหัวมันสดและมันเส้นที่ปรับเพิ่มขึ้นมาก

กลุ่มธุรกิจทรัพยากรธรรมชาติ ธุรกิจสำรวจและผลิตมีรายได้ลดลง เนื่องจากในครึ่งปีหลังของปี 2561 ไม่มีปริมาณการจำหน่ายจากแหล่งน้ำมันดิบ Galoc จากการที่กลุ่มบริษัทฯ ได้ขายหุ้นใน Nido Production (Galoc) Pty. Ltd. ซึ่งเป็นผู้ถือครองแหล่งน้ำมันดิบ Galoc อยู่ 55.8% รายการซื้อขายหุ้นดังกล่าวได้แล้วเสร็จใน Q3/2561 นอกจากนี้ บริษัท บางจากฯ ได้จัดตั้งบริษัทย่อย เพื่อร่วมลงทุนกับ Seacrest Capital Group ในแหล่งปิโตรเลียม Draugen Field

บริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

และ Gjøa Field จาก A/S Norske Shell ผ่านการซื้อหุ้นเพิ่มทุนของ OKEA AS ซึ่งมีมูลค่าการลงทุนทั้งสิ้น 939 ล้าน โครนเนอร์เวย์ (หรือประมาณ 3,618 ล้านบาท) โดย OKEA AS ถือเป็นบริษัทร่วมของบริษัทฯ การลงทุนครั้งนี้เป็นการ ลงทุนร่วมกันในลักษณะของ Joint Partnership ในแหล่งปิโตรเลียมขนาดใหญ่ (World Class Asset) ที่มีอายุการผลิต ต่อเนื่องในระยะยาว โดยน้ำมันดิบที่ผลิตได้เป็นน้ำมันดิบเบา (Light Crude) ที่มีราคาดี นับเป็นการต่อยอดธุรกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและเป็นการกระจายความเสี่ยงที่สอดคล้องตามกลยุทธ์ของบริษัท

งบกำไรขาดทุนของบริษัทฯ และบริษัทย่อย	Q4/2560 (ปรับปรุงใหม่)	Q3/2561	Q4/2561	YoY	QoQ	FY2560 (ปรับปรุงใหม่)	FY2561	YoY
รายได้จากการขายและการให้บริการ	46,306	53,461	48,781	5%	-9%	172,138	192,025	12%
ต้นทุนขายและการให้บริการ	(42,711)	(49,640)	(48,357)	13%	-3%	(158,596)	(180,594)	14%
กำไรขั้นต้น	3,594	3,821	424	-88%	-89%	13,543	11,431	-16%
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	12	11	16	36%	51%	156	55	-65%
รายได้อื่น	441	891	129	-71%	-86%	1,085	1,260	16%
ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร	(2,327)	(1,782)	(2,148)	-8%	21%	(7,164)	(7,376)	3%
ค่าใช้จ่ายในการสำรวจและประเมินค่า	(11)	(8)	(15)	32%	75%	(48)	(45)	-5%
กำไร (ขาดทุน) จากสัญญาซื้อขายน้ำมันดิบ และผลิตภัณฑ์น้ำมันล่วงหน้า	46	(95)	(138)	N/A	N/A	366	(442)	N/A
กำไร (ขาดทุน) จากสัญญาซื้อขายเงินตรา ต่างประเทศล่วงหน้า	17	(28)	95	N/A	N/A	(225)	162	N/A
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน	227	230	52	N/A	N/A	889	415	N/A
(ขาดทุน) จากการด้อยค่าสินทรัพย์	(78)	(14)	(15)	N/A	N/A	(1,518)	(441)	N/A
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุน ในบริษัทร่วมและการร่วมค้า	446	118	21	-95%	-82%	573	254	-56%
กำไรก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้	2,366	3,143	(1,579)	-167%	-150%	7,656	5,273	-31%
ต้นทุนทางการเงิน	(380)	(401)	(405)	7%	1%	(1,452)	(1,545)	6%
กำไรก่อนภาษีเงินได้	1,987	2,742	(1,984)	-200%	-172%	6,204	3,728	-40%
รายได้ (ค่าใช้จ่าย) ภาษีเงินได้	(298)	(526)	509	-271%	-197%	(41)	(493)	N/A
กำไรสำหรับงวด	1,689	2,216	(1,475)	-187%	-167%	6,163	3,235	-48%
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	1,471	1,856	(1,546)			5,608	2,463	
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	217	359	71			555	772	
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (บาทต่อหุ้น)	1.07	1.35	(1.12)			4.07	1.79	

หมายเหตุ: งบการเงินปี 2560 ปรับปรุงใหม่เนื่องจากมีการปรับมูลค่ายุติธรรมเงินลงทุนโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนใต้พิภพในประเทศอินโดนีเซีย

ผลการดำเนินงานสำหรับปี 2561 บริษัทฯ และบริษัทย่อยกำไรสุทธิ 3,235 ล้านบาท (-48% YoY) โดยเป็น กำไรสุทธิส่วนของบริษัทใหญ่ 2,463 ล้านบาท คิดเป็นกำไรต่อหุ้น 1.79 บาท โดยมีสาเหตุหลักดังนี้

- 1) รายได้จากการขายและการให้บริการรวม 192,025 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 12% YoY ส่วนใหญ่มาจากรายได้ที่ เกี่ยวข้องกับธุรกิจน้ำมันจากราคาขายเฉลี่ยต่อหน่วยที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่ปริมาณการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ รวมของบริษัท ลดลง 3% YoY ส่วนใหญ่ลดลง จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันในส่วนของการตลาด อุตสาหกรรม จากภาวะการแข่งขันในตลาดที่สูงขึ้น และการหยุดซ่อมบำรุงประจำปีทำให้ปริมาณ ผลิตภัณฑ์น้ำมันที่ผลิตได้น้อยลงนอกจากนี้ปริมาณธุรกรรมการซื้อขายที่เพิ่มขึ้นของบริษัท BCP

- Trading รวมถึงการรับรู้รายได้จากธุรกิจผลิตและจำหน่ายเอทานอลเพิ่มขึ้น (จากการควบรวมบริษัทใน Q4/2560)
- 2) กำไรขั้นต้น 11,431 ล้านบาท ลดลง 16% YoY โดยส่วนใหญ่มาจากธุรกิจโรงกลั่นในปี 2561 เนื่องจากรายการกลั่นลดลงจากการหยุดซ่อมบำรุงประจำปี ประกอบกับต้นทุนราคาน้ำมันดิบที่สูงขึ้นจากส่วนต่างราคาน้ำมันดิบเดทต์เบรนท์กับน้ำมันดิบดูไบ (DTD/DB) เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 58% จากปีก่อนหน้า รวมทั้งส่วนต่างราคาน้ำมันเบนซิน-ดูไบ (UNL95/DB) ลดลงค่อนข้างมากในช่วงปลายปี โดยมีค่าการกลั่นรวมอยู่ที่ 5.61 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล และจากราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกปรับตัวลงอย่างรุนแรงในช่วงเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2561 ส่งผลให้ธุรกิจโรงกลั่นมี Inventory loss 1,489 ล้านบาท (รวมรายการค่าเผื่อการลดมูลค่าสินค้าคงเหลือ (LCM) 689 ล้านบาท) ในขณะที่ปี 2560 มี Inventory gain 834 ล้านบาท
  - 3) รายได้อื่น 1,260 ล้านบาท โดยหลักมาจาก บริษัท บีซีพีจี จำกัด (มหาชน) มีกำไรจากการขายสินทรัพย์โครงการผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ให้กับกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานในประเทศญี่ปุ่นก่อนหักภาษี 793 ล้านบาท และรายได้เงินชดเชยความเสียหายจากพายุไต้ฝุ่นที่ประเทศญี่ปุ่นจำนวน 104 ล้านบาท นอกจากนี้มีการรับรู้ผลกำไรจากการขาย 78 ล้านบาท จากการขายหุ้นใน Nido Production (Galoc) Pty. Ltd.
  - 4) ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร 7,376 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 3% YoY ส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นจาก (1) ค่าเสื่อมราคาและตัดจำหน่ายจากการลงทุนในสินทรัพย์เพิ่มขึ้นของกลุ่มบริษัทฯ (2) ค่าเช่าที่ดินในการขยายสถานีบริการน้ำมัน (3) ค่าใช้จ่ายการโฆษณาประชาสัมพันธ์
  - 5) ขาดทุนจากสัญญาซื้อขายน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์น้ำมันล่วงหน้า 442 ล้านบาท เนื่องจากราคาน้ำมันดิบมีความผันผวนตลอดทั้งปี
  - 6) กำไรจากสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า 162 ล้านบาท ส่วนใหญ่มาจากการซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าสำหรับโครงการ 3E ซึ่งอัตราตามสัญญาต่ำกว่าอัตราปิด ณ สิ้นงวด
  - 7) กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน 415 ล้านบาท ลดลง 474 ล้านบาท เนื่องจากค่าเงินบาทมีความผันผวนตลอดทั้งปี ทำให้กำไรส่วนใหญ่เกิดจากเจ้าหน้าที่การค้า เงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน และเงินกู้ยืมสกุลเงินตราต่างประเทศ
  - 8) ขาดทุนจากการด้อยค่าสินทรัพย์ 441 ล้านบาท ส่วนใหญ่เกิดจากการด้อยค่าสินทรัพย์เพื่อสำรวจและผลิตปิโตรเลียมแหล่งน้ำมัน Galoc 412 ล้านบาท และอะไหล่ของบริษัท 23 ล้านบาท
  - 9) ส่วนแบ่งกำไรจากบริษัทร่วม 254 ล้านบาท ประกอบด้วย (1) บริษัท Star Energy Group Holdings Pte. Ltd. 164 ล้านบาท (2) บริษัท PetroWind Energy Inc. 39 ล้านบาท (3) บริษัท อุบล ไปโอ เอทานอล จำกัด (มหาชน) 14 ล้านบาท (4) บริษัท บงกช มารีน เซอร์วิส จำกัด 39 ล้านบาท (5) บริษัท OKEA AS -3 ล้านบาท ซึ่งเกิดจากรายการขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง

สรุปผลการดำเนินงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อยจำแนกตามธุรกิจ

1) กลุ่มธุรกิจโรงกลั่นและการค้าน้ำมัน

ตารางแสดงสถานการณ์ราคาน้ำมันดิบ (หน่วย : เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล)

ราคา น้ำมันดิบ	Q4/2560 เฉลี่ย	Q3/2561 เฉลี่ย	Q4/2561		YoY	QoQ		FY 2560	FY 2561	YoY
			สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	%	%			%
Dubai (DB)	59.31	74.22	84.41	49.50	68.30	15%	-8%	53.14	69.65	31%
Dated Brent (DTD)	61.26	75.16	86.16	50.21	68.81	12%	-8%	54.19	71.31	32%
DTD/DB	1.95	0.94	3.89	-3.41	0.52	-74%	-45%	1.05	1.66	58%

สถานการณ์ราคาน้ำมันดิบอ้างอิง

ราคาน้ำมันดิบดูไบปี 2561 เปรียบเทียบกับปี 2560 เพิ่มขึ้น 16.51 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล โดยได้รับแรงหนุนจากการที่กลุ่มโอเปกและนอกโอเปก นำโดยรัสเซีย ร่วมมือกันปรับลดกำลังผลิต และผลจากการที่สหรัฐฯ ประกาศคว่ำบาตรอิหร่านครั้งใหม่ ซึ่งทำให้อิหร่านจำเป็นต้องลดการผลิตลง

ราคาน้ำมันดิบดูไบใน Q4/2561 โดยเฉลี่ยปรับลดลง 5.92 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรลเมื่อเทียบกับ Q3/2561 โดยได้รับแรงกดดันจากกรณีสหรัฐฯ ยกเว้นการคว่ำบาตรให้ 8 ประเทศ ได้แก่ ตุรกี จีน อินเดีย เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น กรีซ ใต้หวัน และอิตาลี สามารถนำเข้าน้ำมันจากอิหร่านได้ต่อไป ซึ่งคิดเป็นปริมาณการส่งออกของอิหร่านมากถึง 75% โดยสวนทางกับกรณีที่ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ประกาศไว้ก่อนหน้านี้ว่า ต้องการให้อิหร่านส่งออกน้ำมันเป็นศูนย์ อีกทั้งโอเปกและพันธมิตรได้ตกลงเพิ่มกำลังผลิตน้ำมันดิบ เพื่อเตรียมชดเชยอุปทานที่หายไปจากอิหร่านหลังถูกคว่ำบาตรก่อนหน้านี้ที่สหรัฐฯ จะประกาศยกเว้นให้ 8 ประเทศ ส่งผลให้อุปทานน้ำมันล้นตลาด นอกจากนี้ การร่วงลงของตลาดหุ้นสหรัฐฯ จากความกังวลเรื่องความขัดแย้งทางการค้าระหว่างจีนและสหรัฐฯ ได้กดดันให้ตลาดน้ำมันลดลงตาม

อย่างไรก็ตาม ราคาน้ำมันดิบได้แรงหนุนในช่วงเดือนธันวาคม หลังโอเปกและพันธมิตรมีมติปรับลดกำลังผลิตอีกครั้ง ปริมาณ 1 ล้านบาร์เรลต่อวัน สำหรับครึ่งปีแรกของปี 2562 เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม 2562 ขณะที่ซาอุดีอาระเบียได้ปรับลดกำลังผลิตลงก่อนล่วงหน้าในเดือนธันวาคม 2561 มากถึง 400,000 – 500,000 บาร์เรลต่อวัน

เมื่อเปรียบเทียบส่วนต่างราคาน้ำมันดิบเดทเบรนท์-ดูไบ (DTD/DB) เฉลี่ยปี 2561 เปรียบเทียบกับปี 2560 เพิ่มขึ้น 0.61 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล เนื่องจากกลุ่มโอเปกเพิ่มกำลังการผลิตในช่วงครึ่งปีหลังของปี 2561 ทำให้ราคาน้ำมันดิบดูไบลดลง ส่งผลให้ส่วนต่างน้ำมันดิบเดทเบรนท์-ดูไบ ปรับตัวเพิ่มขึ้น

ส่วนต่างราคาน้ำมันดิบเดทเบรนท์-ดูไบ (DTD/DB) ใน Q4/2561 โดยเฉลี่ยปรับลดลง 0.42 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรลเมื่อเทียบกับ Q3/2561 โดยได้รับแรงกดดันจากอุปทานน้ำมันเกรดหนักในตลาดที่ปรับลดลง หลังอิหร่านถูกสหรัฐฯ ประกาศคว่ำบาตร

ตารางแสดงส่วนต่างราคาน้ำมันสำเร็จรูปและน้ำมันดิบอ้างอิง (หน่วย : เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล)

ส่วนต่างราคาน้ำมันสำเร็จรูปและน้ำมันดิบอ้างอิง	Q4/2560	Q3/2561	Q4/2561			YoY		FY	FY	YoY
	เฉลี่ย	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	%	%	2560	2561	%
UNL95/DB	14.42	11.52	12.10	1.37	4.92	-66%	-57%	14.85	10.57	-29%
IK/DB	13.27	14.48	19.21	12.89	15.74	19%	9%	12.13	15.38	27%
GO/DB	13.01	14.34	18.16	9.76	14.98	15%	4%	12.51	14.68	17%
FO/DB	-3.03	-2.48	5.61	-3.69	1.33	144%	154%	-2.33	-2.64	-13%

สถานการณ์ส่วนต่างราคาน้ำมันสำเร็จรูปและน้ำมันดิบอ้างอิง (Crack Spread)

- ส่วนต่างราคาน้ำมันเบนซิน-ดูไบ (UNL95/DB) ในปี 2561 เฉลี่ย 10.57 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล ปรับลดลง 4.28 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล เมื่อเทียบกับรอบปี 2560 โดยได้รับแรงกดดันจากอุปสงค์ที่ลดลงในจีน เนื่องจากการชะลอตัวทางด้านเศรษฐกิจและยอดขายรถยนต์ใหม่ที่เกิดตัวเป็นปีแรกในรอบ 20 ปี

ส่วนต่างราคาน้ำมันเบนซิน-ดูไบ (UNL95/DB) ใน Q4/2561 เคลื่อนไหวเฉลี่ย 4.92 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล ปรับลดลง 6.60 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล เทียบกับ Q3/2561 โดยได้รับแรงกดดันจากอุปสงค์ที่ลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วงฤดูหนาวและราคาน้ำมันที่อยู่ในระดับสูง ขณะที่รัฐบาลจีนประกาศโควตาการส่งออกรอบที่ 3 และ 4 ของปี 2561 เพิ่มเติมอีก 1,740,000 ตัน (14.45 ล้านบาร์เรล) ทำให้มีการส่งออกน้ำมันเบนซินเพิ่มขึ้น นอกจากนี้โรงกลั่นต่าง ๆ เดินกำลังการกลั่นด้วยอัตราสูง เนื่องจากส่วนต่างราคาน้ำมันดีเซล-ดูไบ และน้ำมันเตา-ดูไบ ที่อยู่ในระดับสูง ทำให้อุปทานน้ำมันเบนซินเพิ่มขึ้นตามมาด้วย

- ส่วนต่างราคาน้ำมันเจ็ท (เคโรซีน)-ดูไบ (IK/DB) ในปี 2561 เฉลี่ย 15.38 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล ปรับเพิ่มขึ้น 3.25 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล เมื่อเทียบกับรอบปี 2560 โดยได้รับแรงหนุนจากอุปสงค์ของการโดยสารทางเครื่องบินที่เพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม มีแรงกดดันจากปริมาณน้ำมันเจ็ท (เคโรซีน) คงคลังที่อยู่ในระดับสูงกว่าปีก่อนหน้านี้ และอุปสงค์การใช้น้ำมันเคโรซีนที่ลดลง จากการทดแทนด้วยแก๊สแอลพีจีที่มีราคาถูกกว่า

ส่วนต่างราคาน้ำมันเจ็ท (เคโรซีน)-ดูไบ (IK/DB) ใน Q4/2561 เคลื่อนไหวเฉลี่ย 15.74 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล ปรับเพิ่มขึ้น 1.26 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล เทียบกับ Q3/2561 โดยได้รับแรงหนุนจากอุปสงค์สำหรับเครื่องบินความร้อนในฤดูหนาวที่เพิ่มขึ้นในเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม รวมทั้ง อุปสงค์จากการเดินทางโดยเครื่องบินเพิ่มขึ้นหลังพายุไต้ฝุ่นสงบลง อย่างไรก็ตามระดับสต็อกน้ำมันเจ็ทของญี่ปุ่นที่อยู่ในระดับสูง รวมทั้งสภาพอากาศที่อบอุ่นกว่าปกติ ส่งผลให้อุปสงค์ของเคโรซีนไม่ได้สูงมากเท่าที่ควร ทำให้ญี่ปุ่นมีการนำเข้าเคโรซีนน้อยลง

- ส่วนต่างราคาน้ำมันดีเซล-ดูไบ (GO/DB) ในรอบปี 2561 เฉลี่ย 14.68 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล ปรับเพิ่มขึ้น 2.17 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล เมื่อเทียบกับรอบปี 2560 โดยได้รับแรงหนุนจากอุปสงค์ที่เพิ่มขึ้นจากภาคการทำเหมืองแร่ในออสเตรเลียและภาคการก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานในอินเดีย

ส่วนต่างราคาน้ำมันดีเซล-ดูไบ (GO/DB) ใน Q4/2561 เคลื่อนไหวเฉลี่ย 14.98 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล ปรับเพิ่มขึ้น 0.64 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล เทียบกับ Q3/2561 โดยได้รับแรงหนุนจากการทำ Arbitrage น้ำมันดีเซลจากภูมิภาคเอเชียไปยังทวีปยุโรปและสหรัฐ ที่เพิ่มขึ้นกว่าไตรมาสก่อน อย่างไรก็ตาม อุปสงค์น้ำมันดีเซลของ

บริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

ทวีปยุโรปและสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นในระดับที่จำกัด เนื่องจากอุณหภูมิในช่วงฤดูหนาวของทวีปยุโรปและสหรัฐฯ ที่อุ่นกว่าปกติ รวมทั้งค่าขนส่งที่อยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ ส่วนต่างราคาน้ำมันดีเซล-ดูไบ (GO/DB) ยังได้รับแรงกดดันจากโควตาการส่งออกน้ำมันดีเซลเพิ่มเติมจากจีนในรอบที่ 3 และ 4 ของปี 2561 จำนวน 590,000 ตัน (4.4 ล้านบาร์เรล) และ 1.1 ล้านตัน (8.2 ล้านบาร์เรล) ตามลำดับ

- ส่วนต่างราคาน้ำมันเตา-ดูไบ (FO/DB) ในรอบปี 2561 เฉลี่ย -2.64 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล ปรับลดลง 0.31 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล เมื่อเทียบกับรอบปี 2560 โดยได้แรงกดดันจากยอดขายน้ำมันเตาเกรดกำมะถันสูงที่ปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง ก่อนมาตรการข้อบังคับใหม่จากองค์การทะเลระหว่างประเทศ (IMO) ที่จะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม 2563 เกี่ยวกับการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงในเรือขนส่งทั่วโลกที่มีค่ากำมะถันไม่เกิน 0.5% อย่างไรก็ตาม มีแรงหนุนจากอุปทานน้ำมันเตาที่ลดลงจากการปรับลดการผลิตน้ำมันของโอเปกโดยเฉพาะน้ำมันดิบชนิดหนัก และปริมาณการส่งออกน้ำมันเตาของรัสเซียยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการปรับปรุงหน่วยผลิตของโรงกลั่นให้ทันสมัย

ส่วนต่างราคาน้ำมันเตา-ดูไบ (FO/DB) ใน Q4/2561 เคลื่อนไหวเฉลี่ย 1.33 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล ปรับเพิ่มขึ้น 3.81 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล เทียบกับ Q3/2561 ได้รับแรงหนุนจากการส่งออกน้ำมันเตาของอิหร่านที่ลดลงอย่างต่อเนื่องจากผลของมาตรการคว่ำบาตรของสหรัฐฯ แม้ว่าสหรัฐฯ จะยกเว้นการคว่ำบาตรให้กับ 8 ประเทศก็ตาม ประกอบกับปริมาณน้ำมันดิบเกรดหนัก (Heavy crude) ที่หายไปจากการลดกำลังการผลิตของกลุ่มโอเปกในช่วงเดือนธันวาคม ทำให้การนำเข้าน้ำมันเตาหายไปราว 10% ของการนำเข้ามายังสิงคโปร์

ผลการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจโรงกลั่นและการค้าน้ำมัน

สำหรับผลการดำเนินงานกลุ่มธุรกิจโรงกลั่นและการค้าน้ำมันใน 2561 มี EBITDA 3,928 ล้านบาท แบ่งเป็นของธุรกิจโรงกลั่นบริษัทบางจากฯ 3,767 บาท ของบริษัท BCP Trading จำกัด 77 ล้านบาท ส่วนแบ่งกำไรจากบริษัท บงกช มารีน เซอร์วิส จำกัด 39 ล้านบาท

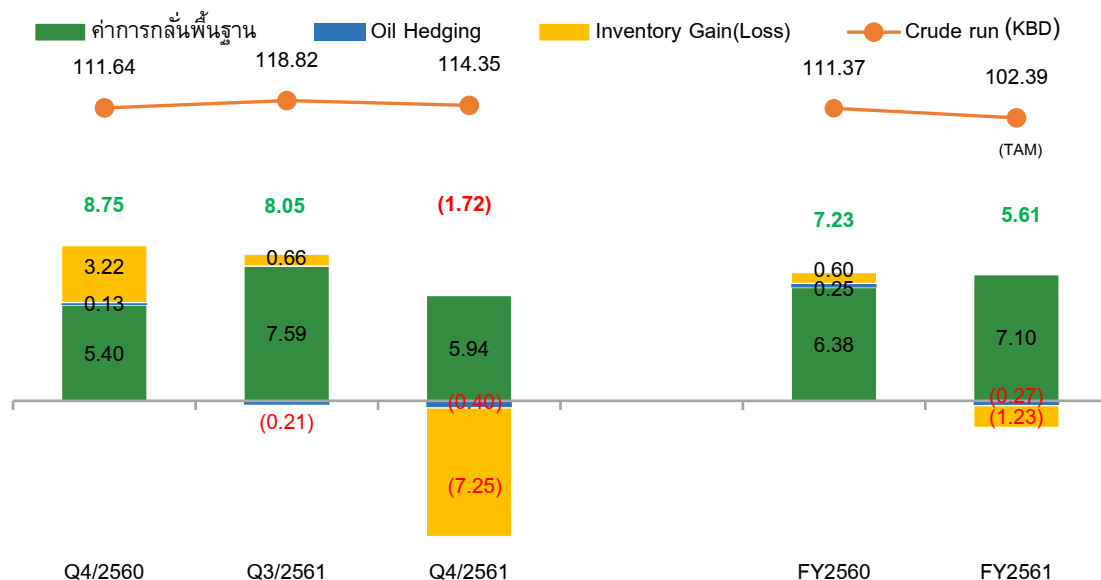
ตารางแสดงผลการดำเนินงาน กลุ่มธุรกิจโรงกลั่นและการค้าน้ำมัน	Q4/2560	Q3/2561	Q4/2561	YoY	QoQ	FY2560	FY2561	YoY
อัตราการผลิตเฉลี่ย (พันบาร์เรลต่อวัน)	111.64	118.82	114.35	2%	-4%	111.37	102.39	-8%
อัตรากำลังการผลิต	93%	99%	95%			93%	85%	
อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย (THB/USD)	33.11	33.15	32.98			34.11	32.49	
(หน่วย: ล้านบาท)								
ค่าการกลั่นพื้นฐาน	1,837	2,752	2,060	12%	-25%	8,844	8,626	-2%
Oil Hedging	46	(78)	(138)	-402%	-78%	348	(328)	-
Inventory Gain/ (Loss) ^{1/}	1,094	241	(2,517)	-330%	N/A	834	(1,489)	194%
ค่าการกลั่นรวม	2,977	2,916	(595)	-120%	-120%	10,026	6,809	-32%
EBITDA	2,256	2,140	(1,419)	-163%	-166%	7,596	3,928	-48%

หมายเหตุ: 1/ ตัวเลข Inventory Gain / (Loss) ที่แสดงในตารางรวมรายการค่าเพื่อการลดมูลค่าสินค้าคงเหลือ LCM

กราฟแสดงค่าการกลั่นรวมและกำลังการกลั่น

หน่วย: เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล

ปริมาณการจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันรวมของบริษัทฯ								
ธุรกิจการตลาด (ล้านลิตร)	Q4/2560	Q3/2561	Q4/2561	YoY	QoQ	FY2560	FY2561	YoY
ค้าปลีก	1,002	990	1,025	2%	3%	3,820	4,020	5%
อุตสาหกรรม	553	460	501	-9%	9%	2,196	1,925	-12%
รวม	1,555	1,451	1,526	-2%	5%	6,016	5,945	-1%
ธุรกิจค้าส่ง (ล้านลิตร)								
บริษัทน้ำมันมาตรา 7	173	178	149	-14%	-16%	706	622	-12%
ส่งออก	336	352	334	-1%	-5%	1,121	1,026	-8%
รวม	509	530	483	-5%	-9%	1,827	1,648	-10%
ปริมาณการจำหน่ายรวม	2,064	1,981	2,009	-3%	1%	7,843	7,593	-3%

หมายเหตุ: ปริมาณการจำหน่ายไม่รวมการแลกเปลี่ยนน้ำมันกับบริษัทน้ำมันมาตรา 7 และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันดิบ

ผลการดำเนินงานปี 2561 เทียบกับปี 2560 ของกลุ่มธุรกิจโรงกลั่นและการค้าน้ำมันมี EBITDA ลดลง 3,667 ล้านบาท โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานดังนี้

1. โรงกลั่นบางจากฯ มีอัตรากำลังการผลิตเฉลี่ย อยู่ที่ 102.39 พันบาร์เรลต่อวัน หรือคิดเป็น 85% ของกำลังการผลิตรวมของโรงกลั่น (-8% YoY) โดยในปีนี้มี การหยุดซ่อมบำรุงโรงกลั่นประจำปี (Turn Around Maintenance) ตั้งแต่วันที่ 30 เมษายน - 13 มิถุนายน 2561 รวมทั้งสิ้น 45 วัน อย่างไรก็ตามในเดือนมีนาคม 2561 โรงกลั่นบางจากฯ มีอัตราการผลิตเฉลี่ยทั้งเดือนสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 123 พันบาร์เรลต่อวัน และหลังจากช่วงการหยุดซ่อมบำรุงประจำปี โรงกลั่นบางจากฯ มีการใช้อัตราการผลิตในระดับค่อนข้างสูงอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี

2. ในปี 2561 ธุรกิจโรงกลั่นมีค่าการกลั่นรวม (Total GRM) เท่ากับ 6,809 ล้านบาท ลดลง 32% เมื่อเทียบกับ รอบปี 2560 ที่มีค่าการกลั่นรวม เท่ากับ 10,026 ล้านบาท โดยมีสาเหตุหลักดังนี้

- ค่าการกลั่นพื้นฐาน (Market GRM) ลดลง 217 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2560 จากปริมาณการกลั่นผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูปที่ลดลงจากช่วงการหยุดซ่อมบำรุงประจำปี ประกอบกับการลดลงของส่วนต่างราคาน้ำมันเบนซิน-ดูไบ (UNL95/DB) เฉลี่ย โดยเฉพาะในช่วงปลายปีที่ปรับลดลงอย่างมาก และส่วนต่างราคาน้ำมันเตา-ดูไบ (FO/DB) เฉลี่ย ที่ลดลง 29% และ 13% ตามลำดับ รวมทั้งต้นทุนราคาน้ำมันดิบที่สูงขึ้นจากส่วนต่างราคาน้ำมันดิบเดทเบรนท์-ดูไบ (DTD/DB) เฉลี่ย เพิ่มขึ้นถึง 58% จากปีก่อนหน้า และอัตราแลกเปลี่ยนที่ลดลง 4.7% เมื่อเทียบกับปี 2560
- ในปี 2561 ธุรกิจโรงกลั่นมีขาดทุนจากสัญญาซื้อขายน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์น้ำมันล่วงหน้า (Loss from crude and product oil price hedging contract) 328 ล้านบาท ในขณะที่ปี 2560 มีกำไร 348 ล้านบาท เนื่องจากราคาน้ำมันในตลาดโลกมีความผันผวนตลอดทั้งปี
- ธุรกิจโรงกลั่นมี Inventory Loss จำนวน 1,489 ล้านบาท (รวมรายการค่าเผื่อการลดมูลค่าสินค้าคงเหลือ (LCM) 689 ล้านบาท) จากระดับราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ปรับตัวลงอย่างรุนแรงในช่วงเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม 2561 จากภาวะอุปทานน้ำมันดิบล้นตลาด และอุปสงค์ชะลอตัวในหลายประเทศทั่วโลก ขณะที่ในปี 2560 มี Inventory Gain จำนวน 834 ล้านบาท

3. ในปี 2561 บริษัท BCP Trading จำกัด มีรายได้ 37,699 ล้านบาท เพิ่มขึ้นอย่างมากเมื่อเทียบกับปี 2560 จากธุรกรรมการซื้อขายผลิตภัณฑ์น้ำมันที่เพิ่มขึ้น โดยในปีนี้มีธุรกรรมการซื้อขาย 15.32 ล้านบาร์เรล ซึ่งผลิตภัณฑ์หลักที่มีการซื้อขายได้แก่ น้ำมันเบนซิน น้ำมันดิบ น้ำมันเตาและผลิตภัณฑ์เนฟทา โดยรายได้ที่สูงขึ้นในปีนี้มีมาจากการขยายตลาดการซื้อขายไปยังประเทศกลุ่มใหม่ เช่น บรูไน กาตาร์ เป็นต้น ประกอบกับการซื้อขายผลิตภัณฑ์ใหม่ในตลาด เช่น Condensate, MTBE และมีการสร้างรายได้จาก logistics management ที่เพิ่มขึ้นจากรายได้หลักปกติ รวมทั้งการสร้างสัมพันธ์กับคู่ค้าและภาวะตลาดที่เอื้ออำนวยทำให้มีปริมาณการซื้อขายเพิ่มมากขึ้น

ผลการดำเนินงาน Q4/2561 เทียบกับ Q3/2561 ของกลุ่มธุรกิจโรงกลั่นและการค้าน้ำมันมี EBITDA ลดลง 3,559 ล้านบาท โดยมีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานดังนี้

1. ใน Q4/2561 โรงกลั่นบางจากฯ มีอัตรากำลังการผลิตเฉลี่ยลดลง 4% จาก Q3/2561 เนื่องจากส่วนต่างราคาน้ำมันเบนซิน-ดูไบ (UNL95/DB) ที่ลดลงอย่างมากในไตรมาสนี้ ทำให้การกลั่นในระดับสูงไม่คุ้มค่าในทางเศรษฐศาสตร์ จึงมีการลดกำลังการกลั่นให้อยู่ในระดับเหมาะสมที่สร้างผลตอบแทนสูงสุด
2. ธุรกิจโรงกลั่นมีค่าการกลั่นรวม (Total GRM) เท่ากับ -595 ล้านบาท ลดลงอย่างมาก เมื่อเทียบกับ Q3/2561 ที่มีค่าการกลั่นรวม เท่ากับ 2,916 ล้านบาท โดยมีสาเหตุหลักดังนี้
  - ใน Q4/2561 ค่าการกลั่นพื้นฐาน (Market GRM) ลดลง 692 ล้านบาท เมื่อเทียบกับ Q3/2561 สาเหตุจากส่วนต่างราคาน้ำมันเบนซิน-ดูไบ (UNL95/DB) ที่ลดลงอย่างมาก รวมทั้งอัตราการผลิตเฉลี่ยลดลง

- ในไตรมาสนี้ธุรกิจโรงกลั่นมีขาดทุนจากสัญญาขายน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์น้ำมันล่วงหน้า (Loss from crude and product oil price hedging contract) 138 ล้านบาท ในขณะที่ Q3/2561 ขาดทุน 78 ล้านบาท
- ธุรกิจโรงกลั่นมี Inventory Loss จำนวน 2,517 ล้านบาท (รวมรายการค่าเผื่อการลดมูลค่าสินค้าคงเหลือ (LCM) 689 ล้านบาท) โดยในไตรมาสนี้ประสบกับภาวะราคาน้ำมันในตลาดโลกที่ลดลงอย่างรุนแรงในช่วงเดือน พฤศจิกายน – ธันวาคม 2561 โดย ณ วันที่ 28 ธันวาคม 2561 ราคาน้ำมันดิบเตหะราน์ และน้ำมันดิบดูไบ มีราคาเพียง 50.21 และ 52.85 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล ตามลำดับ ขณะที่ใน Q3/2561 มี Inventory Gain จำนวน 241 ล้านบาท จากระดับราคาน้ำมันที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องระหว่างไตรมาส โดย ณ วันที่ 28 กันยายน 2561 ราคาน้ำมันดิบเตหะราน์ และน้ำมันดิบดูไบ ราคา 83.65 และ 80.00 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล ตามลำดับ

3. ใน Q4/2561 บริษัท BCP Trading มีรายได้ลดลง 11% จาก Q3/2561 สาเหตุจากแนวโน้มราคาน้ำมันดิบและน้ำมันสำเร็จรูปที่มีราคาลดลงอย่างมากในช่วงเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม 2561

2) กลุ่มธุรกิจการตลาด

สำหรับผลการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจการตลาด ในปี 2561 มี EBITDA 2,177 ล้านบาท โดยหลักมาจากธุรกิจการตลาดบริษัท บางจากฯ 2,399 ล้านบาท

ผลการดำเนินงานธุรกิจการตลาด								
ปริมาณการจำหน่าย (ล้านลิตร)	Q4/2560	Q3/2561	Q4/2561	YoY	QoQ	FY2560	FY2561	YoY
ค่าปลีก	1,002	990	1,025	2%	3%	3,820	4,020	5%
อุตสาหกรรม	553	460	501	-9%	9%	2,196	1,925	-12%
รวม	1,555	1,451	1,526	-2%	5%	6,016	5,945	-1%
ปริมาณการจำหน่ายจำแนกตามผลิตภัณฑ์เฉพาะธุรกิจการตลาด (ล้านลิตร)								
ก๊าซปิโตรเลียมเหลว	25	45	41	63%	-9%	77	163	112%
แก๊สโซลีน	8	4	10	23%	131%	43	32	-26%
แก๊สโซฮอล์	442	424	432	-2%	2%	1,688	1,672	-1%
น้ำมันเครื่องบิน	209	209	204	-3%	-2%	841	836	-1%
น้ำมันดีเซล	825	723	795	-4%	10%	3,171	3,056	-4%
น้ำมันเตา และอื่น ๆ	46	45	43	-6%	-4%	196	185	-5%
รวม	1,555	1,451	1,526	-2%	5%	6,016	5,945	-1%
ค่าการตลาดรวมสุทธิ (บาท/ลิตร)	0.70	0.70	0.85	23%	23%	0.77	0.78	2%
EBITDA (ล้านบาท)	302	468	465	54%	-1%	2,301	2,177	-5%

หมายเหตุ: ค่าการตลาด เฉพาะส่วนของบริษัท บางจากฯ

ผลการดำเนินงานในปี 2561 เทียบกับปี 2560 ของกลุ่มธุรกิจการตลาดมี EBITDA ลดลง 124 ล้านบาท โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานดังนี้

1. ปริมาณการจำหน่ายรวมของธุรกิจการตลาดลดลงเล็กน้อย (-1% YoY) ขณะที่ปริมาณการจำหน่ายในส่วนของการตลาดค้าปลีกมีปริมาณเพิ่มขึ้นถึง 5% YoY เนื่องจากการผลักดันการจำหน่ายผ่านตลาดค้าปลีกซึ่งเป็นช่องทางหลัก โดยการเพิ่มจำนวนสถานีบริการ ทำให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงบริการได้ง่ายยิ่งขึ้น อีกทั้งยังมีการพัฒนาสถานีบริการที่มีอยู่ให้มีปริมาณยอดขายต่อสถานีบริการสูงขึ้น ส่งผลให้ปริมาณการจำหน่ายในตลาดค้าปลีกมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามในส่วนของการตลาดอุตสาหกรรมในปี 2561 มีปริมาณการจำหน่ายลดลง 12% YoY จากภาวะการแข่งขันในตลาดที่สูงขึ้น รวมทั้งในปีนี้มีโรงกลั่นบางจากมีการหยุดซ่อมบำรุง โรงกลั่นประจำปี จำนวน 45 วัน ใน Q2/2561 ทำให้ปริมาณน้ำมันสำเร็จรูปในไตรมาสสองผลิตออกมาน้อยลง บริษัทฯ จึงมีการบริหารจัดการสต็อกและการจำหน่ายในช่องทางอุตสาหกรรมเพื่อไม่ให้เกิดกระทบกับการจำหน่ายในตลาดค้าปลีกซึ่งเป็นช่องทางหลัก
2. ค่าการตลาดรวมในปี 2561 ใกล้เคียงกับปี 2560 เนื่องจากในช่วงกลางปีมีปัจจัยที่มากกระทบค่าการตลาดค้าปลีก จากราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่อง และมาตรการตรึงราคาน้ำมันดีเซลของภาครัฐ เพื่อช่วยลดภาระให้แก่ผู้บริโภค ผู้ประกอบการภาคการขนส่งในภาวะราคาน้ำมันขาขึ้น อย่างไรก็ตามราคาน้ำมันขาลงในช่วงสิ้นปีทำให้ค่าการตลาดปรับเพิ่มขึ้น จากราคาขายปลีกหน้าสถานีบริการที่ปรับลงได้ต่ำกว่าต้นทุนราคาผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูป
3. บริษัทฯ มีส่วนแบ่งการตลาดด้านปริมาณการจำหน่ายน้ำมันผ่านสถานีบริการอยู่ในอันดับที่ 2 และเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนแบ่งการตลาดสะสมปี 2561 อยู่ที่ 15.6% เพิ่มขึ้นจาก 15.4% ในปี 2560 โดยมีจำนวนสถานีบริการน้ำมัน ณ สิ้นปี 2561 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,175 สาขา โดยมีการเปิดสถานีบริการใหม่เพิ่มขึ้น 74 สาขา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสถานีบริการมาตรฐาน ที่อยู่ในทำเลคุณภาพเพื่อผลักดันยอดขายต่อสถานีบริการให้เพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งในปีนี้มีเปิดตัวบัตรสมาชิกรูปแบบใหม่ “บางจากกรีนไมล์” ที่สามารถสะสมคะแนนทุกผลิตภัณฑ์น้ำมัน รวมทั้งสินค้าและบริการในเครือบางจาก พร้อมทั้งพัฒนาระบบบัตรสมาชิกในรูปแบบ Digitized Loyalty Program ควบคู่ไปกับ Bangchak Mobile Application ใหม่ เพื่อให้ผู้ถือบัตรสมาชิกบางจากสามารถแลกคะแนนสะสมในรูปแบบ E-coupon ผ่าน Mobile Application ที่ทำให้ผู้บริโภคเข้าถึงบริการได้สะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น
4. ด้านธุรกิจ Non – oil ที่อยู่ภายใต้การดูแลของบริษัท บางจาก รีเทล จำกัด ซึ่งประกอบด้วยส่วนของธุรกิจซูเปอร์มาร์เก็ตและร้านสะดวกซื้อ SPAR รวมทั้งธุรกิจร้านกาแฟอินทนิลมีการขยายธุรกิจทั้งภายในและนอกสถานีบริการ และทำการตลาดอย่างต่อเนื่อง โดย ณ สิ้นปี 2561 มีจำนวนสาขาร้านกาแฟอินทนิลทั้งสิ้น 523 สาขา และ SPAR 45 สาขา ในปีนี้บริษัท บางจาก รีเทล จำกัด มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขยายสาขาในธุรกิจ Non – oil สูงถึง 62% YoY อย่างไรก็ตามค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการยังคงอยู่ในระดับสูง จากจำนวนสาขาร้านสะดวกซื้อ SPAR ที่ยังไม่เกิด Economy of Scale ทำให้บริษัท บางจาก รีเทล จำกัด ยังคงมี EBITDA ติดลบ

ผลการดำเนินงาน Q4/2561 เทียบกับ Q3/2561 ของกลุ่มธุรกิจการตลาดมี EBITDA ลดลง 3 ล้านบาท โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานดังนี้

1. ปริมาณการจำหน่ายของธุรกิจการตลาดเพิ่มขึ้น 5% เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า โดยเพิ่มขึ้นจากตลาดค้าปลีก เนื่องจากเป็นฤดูกาลแห่งการท่องเที่ยว ทำให้มีความต้องการใช้น้ำมันในประเทศที่เพิ่มขึ้น และตลาดอุตสาหกรรมที่เข้าสู่ช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวพืชผลของกลุ่มลูกค้าเกษตรกรและธุรกิจเกี่ยวเนื่อง ทำให้ปริมาณการจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันดีเซลและผลิตภัณฑ์น้ำมันในกลุ่มแก๊สโซฮอล์ปรับเพิ่มขึ้น 10% และ 2% ตามลำดับ ขณะที่ Q3/2561 เป็นช่วง Low season ที่มีการใช้รถยนต์และการเดินทางท่องเที่ยวค่อนข้างน้อย จากปริมาณฝนที่ตกอย่างต่อเนื่องและยาวนานตลอดทั้งไตรมาส
2. ค่าการตลาดรวมใน Q4/2561 เพิ่มขึ้นถึง 23% เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า เนื่องจากในไตรมาสนี้ราคาน้ำมันในตลาดโลกปรับตัวลง ทำให้บริษัทสามารถกำหนดราคาขายปลีกหน้าสถานีบริการที่เหมาะสมกับต้นทุนราคาผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูปมากขึ้น ขณะที่ใน Q3/2561 เป็นช่วงราคาน้ำมันขาขึ้น การปรับราคาขายปลีกหน้าสถานีบริการจึงปรับได้ช้ากว่าต้นทุนราคาผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูปที่สูงขึ้น รวมทั้งนโยบายภาครัฐในการตรึงราคาน้ำมันดีเซล
3. บริษัทฯ ยังคงรักษาส่วนแบ่งการตลาดด้านปริมาณการจำหน่ายน้ำมันผ่านสถานีบริการในอันดับ 2 ในไตรมาสสุดท้ายของปี 2561 โดยส่วนแบ่งการตลาดเฉลี่ยเดือนตุลาคม – ธันวาคม 2561 อยู่ที่ 15.5% และใน Q4/2561 มีการเปิดสถานีบริการใหม่ 26 แห่ง จากไตรมาสก่อนหน้า
4. ด้านธุรกิจ Non – oil ใน Q4/2561 มีการเปิดสาขาร้านกาแฟอินทนิลเพิ่มขึ้น 44 สาขา และร้านสะดวกซื้อ SPAR เพิ่มขึ้น 7 สาขา จาก Q3/2561
5. โดยปกติในไตรมาสนี้จะมีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารที่เพิ่มสูงขึ้น จากค่าใช้จ่ายส่งเสริมการตลาดรวมถึงค่าซ่อมบำรุงสถานีบริการประจำปี

3) กลุ่มธุรกิจพลังงานไฟฟ้า

ตารางแสดงปริมาณการจำหน่ายไฟฟ้า	Q4/2560	Q3/2561	Q4/2561	YoY	QoQ	FY2560	FY2561	YoY
ธุรกิจผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์	65.72	64.24	73.03	11%	14%	265.17	270.00	2%
- ประเทศไทย								
โครงการระยะที่ 1-3 (118 MW – Adder 8 บาท)	61.02	57.08	64.53	6%	13%	247.72	244.90	-1%
โครงการโซลาร์สหกรณ์ (12 MW – FIT 5.66 บาท)	4.70	4.52	4.89	4%	8%	17.45	18.84	8%
โครงการโซลาร์ราชการ (8.94 MW – FIT 4.12 บาท)	N/A	2.65	3.62	N/A	37%	N/A	6.26	N/A
และโครงการโซลาร์รูปท็อป (0.75 MW)								
ธุรกิจผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์	7.23	13.87	3.92	-46%	-72%	41.24	41.83	1%
- ประเทศญี่ปุ่น (14.7 MW)								
รวมปริมาณการจำหน่ายไฟฟ้า	72.95	78.12	76.94	5%	-1%	306.40	311.83	2%
(ล้านกิโลวัตต์-ชั่วโมง)								
รายได้จากการขายและการให้บริการ	781	830	815	4%	-2%	3,322	3,320	-0.1%
(ล้านบาท)								
ส่วนแบ่งกำไรจากธุรกิจผลิตไฟฟ้าพลังงานลม	303	21	11	-97%	-49%	341	39	-88%
ส่วนแบ่งกำไรจากธุรกิจผลิตไฟฟ้าพลังงานความร้อนใต้พิภพ	120	93	(8)	-107%	-109%	166	164	-1%
EBITDA	934	1,542	570	-39%	-63%	2,846	3,569	25%

ผลการดำเนินงาน ปี 2561 เทียบกับ ปี 2560 ธุรกิจพลังงานไฟฟ้ามีรายได้ 3,320 ล้านบาท อยู่ในระดับใกล้เคียงเดิม และมี EBITDA 3,569 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 724 ล้านบาท โดยมีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน ดังนี้

1. โครงการผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ในประเทศไทย มีปริมาณการจำหน่ายไฟฟ้ารวมเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีก่อนหน้า (+2%) โดยในปีนี้มี การเปิดดำเนินการเชิงพาณิชย์ ของโครงการโซลาร์ ราชการร่วมกับองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก (อผศ.) (กำลังการผลิตติดตั้ง 8.94 เมกกะวัตต์) ในช่วงปลายเดือนกรกฎาคม 2561 แต่เนื่องจากค่าความเข้มแสงเฉลี่ยทั้งปีของโครงการส่วนใหญ่ ปรับลดลงเล็กน้อยจากปีที่แล้ว หลังเผชิญฤดูฝนที่ตกหนักมากกว่าปีก่อนหน้า ส่งผลให้ปริมาณ การจำหน่ายไฟฟ้าไม่ได้เพิ่มมากเท่าที่ควร
2. โครงการผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ในประเทศไทยมีปริมาณการจำหน่ายไฟฟ้ารวมเพิ่มขึ้น จากช่วงเดียวกันของปีก่อนเล็กน้อย (+1%) โดยสาเหตุหลักมาจากการเปิดดำเนินการเชิงพาณิชย์ ของโครงการ Gotemba (กำลังการผลิตติดตั้ง 4.4 เมกกะวัตต์) ในเดือนมกราคม 2561 แต่บริษัทฯ จำหน่ายโครงการ Nikaho และ Nagi (กำลังการผลิตติดตั้งรวม 27.6 เมกกะวัตต์) ให้แก่กองทุน รวมโครงสร้างพื้นฐานในประเทศไทยในช่วงปลายเดือนกันยายน 2561 ทำให้ปริมาณการผลิต ไฟฟ้าโดยรวมทรงตัว
3. รับรู้ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม 204 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน โดยมีปัจจัยดังนี้
  - ส่วนแบ่งกำไรจากธุรกิจผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลม ในประเทศฟิลิปปินส์ จำนวน 39 ล้านบาท โดยเป็นส่วนแบ่งกำไรจากการดำเนินงาน 73 ล้านบาท และเป็นค่าตัดจำหน่ายสิทธิการขาย ไฟจำนวน 33 ล้านบาท ทั้งนี้ ส่วนแบ่งกำไรจากการดำเนินงานดีขึ้นมากจากปี 2560 ซึ่งรับรู้ เพียง 1.1 ล้านบาท เนื่องจากปี 2561 เป็นการรับรู้ส่วนแบ่งกำไรจากการดำเนินงานเต็มปีเป็น ปีแรก ขณะที่ในปี 2560 มีการรับรู้ไปเพียง 7 เดือนเท่านั้น อย่างไรก็ตามในปี 2560 มีการ บันทึกรายกำไรพิเศษจากการประเมินมูลค่าการซื้อกิจการจำนวน 362 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2561 ซึ่งไม่มีการบันทึกรายการพิเศษดังกล่าว จึงทำให้ส่วนแบ่งกำไรสุทธิในปีนี้ลดลง
  - ส่วนแบ่งกำไรจากธุรกิจผลิตไฟฟ้าพลังงานความร้อนใต้พิภพ ในประเทศอินโดนีเซียปี 2561 อยู่ที่ 164 ล้านบาท แบ่งเป็นกำไรจากการดำเนินงาน 644 ล้านบาท และเป็นค่าตัดจำหน่าย สิทธิการขายไฟ 390 ล้านบาท รวมถึงค่าใช้จ่ายในการรีไฟแนนซ์ 122 ล้านบาท ประเมินการ ภาษีที่ต้องจ่ายเพิ่มอีก 84 ล้านบาท และการปรับปรุงผลกระทบของการบังคับใช้มาตรฐาน การบัญชีไม่พร้อมกัน 5 ล้านบาท ทั้งนี้ ส่วนแบ่งกำไรจากการดำเนินงานเพิ่มขึ้นอย่างมี นัยสำคัญจาก 333 ล้านบาทในปี 2560 เนื่องจากปี 2561 เป็นปีแรกที่มีการรับรู้ส่วนแบ่งกำไร จากการดำเนินงานเต็มปีเป็นปีแรก ขณะที่ปี 2560 รับรู้ไปประมาณ 5 เดือน
4. บันทึกรายกำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์โครงการ Nikaho และ Nagi ให้แก่กองทุนรวมโครงสร้าง พื้นฐานในประเทศไทย 793 ล้านบาท โดยเมื่อหักค่าใช้จ่ายภาษีที่เกี่ยวข้องกับกำไรจากการ จำหน่ายดังกล่าว ประมาณ 134 ล้านบาท ทำให้บริษัทฯ บันทึกรายกำไรสุทธิจากการจำหน่าย

สินทรัพย์ให้แก่งกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานในประเทศญี่ปุ่นหลังหักภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นจำนวน 658 ล้านบาท

5. ธุรกิจผลิตไฟฟ้ามีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อน (-17%) สาเหตุหลักเนื่องมาจากการลดลงของค่าใช้จ่ายด้านที่ปรึกษาทางการเงิน ซึ่งเกิดขึ้นทั้งจากการเข้าซื้อกิจการโรงไฟฟ้าพลังงานลมในประเทศฟิลิปปินส์ ใน Q2/2560 และโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนใต้พิภพในประเทศอินโดนีเซีย ใน Q3/2560
6. นอกจากนี้ ในปี 2561 ธุรกิจผลิตไฟฟ้ามีบันทึกเงินเคลมประกันภัยซัดเซยค่าแผงโซลาร์เซลล์ที่เสียหายจากพายุที่ประเทศญี่ปุ่น จำนวน 104 ล้านบาท และมีขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิที่ 27 ล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการแปลงค่าหนี้สินที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ (ส่วนใหญ่เป็นสกุลเงินเยน) กลับมาเป็นสกุลเงินบาทมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ผลการดำเนินงาน Q4/2561 เทียบกับ Q3/2561 ธุรกิจพลังงานไฟฟ้ามีรายได้ลดลง 14 ล้านบาท และมี EBITDA ลดลง 972 ล้านบาท โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน ดังนี้

1. โครงการผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ประเทศไทยมีปริมาณการจำหน่ายไฟฟ้ารวมเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อน (+14%) มีสาเหตุหลักมาจากการเข้าสู่ช่วงฤดูกลาง (High season) จากการหมดไปของฤดูฝนที่ตกหนักใน Q3/2561 รวมถึงการเปิดดำเนินการเชิงพาณิชย์ของโครงการโซลาร์ราชการร่วมกับองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก (อผศ.) เต็มไตรมาสเป็นไตรมาสแรก
2. โครงการผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ในประเทศญี่ปุ่น มีปริมาณการจำหน่ายไฟฟ้าลดลงจากไตรมาสที่แล้ว (-72%) สาเหตุหลักเนื่องมาจากการขายสินทรัพย์โครงการ Nikaho และ Nagi (กำลังการผลิตติดตั้งรวม 27.6 เมกกะวัตต์) ให้แก่งกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานในประเทศญี่ปุ่น นอกจากนี้สภาพภูมิอากาศในประเทศญี่ปุ่นที่เข้าสู่ฤดูหนาวที่มีเมฆหมอกกระจายหลายพื้นที่เป็นผลให้ค่าความเข้มแสงเฉลี่ยลดลง
3. รับรู้ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทรวม 2.1 ล้านบาท ลดลงจากไตรมาสก่อน เนื่องจากดังนี้
  - ส่วนแบ่งกำไรจากธุรกิจผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลม ในประเทศฟิลิปปินส์ จำนวน 10.5 ล้านบาท แบ่งเป็นกำไรจากการดำเนินงาน 19 ล้านบาท และเป็นค่าตัดจำหน่ายสิทธิการขายไฟ 8 ล้านบาท ซึ่งส่วนแบ่งกำไรจากการดำเนินงานลดลงจาก 29 ล้านบาทในไตรมาสก่อน เนื่องมาจากในไตรมาสก่อน มีพายุไต้ฝุ่นพัดเข้าสู่ประเทศฟิลิปปินส์นอกฤดูกาล ทำให้โครงการสามารถผลิตไฟฟ้าได้มากกว่าปกติ
  - ขณะที่ส่วนแบ่งกำไรจากธุรกิจผลิตไฟฟ้าพลังงานความร้อนใต้พิภพ ในประเทศอินโดนีเซีย เป็นผลขาดทุนสุทธิ 8.4 ล้านบาท แบ่งเป็นส่วนแบ่งกำไรจากการดำเนินงาน 180 ล้านบาท และเป็นค่าตัดจำหน่ายสิทธิการขายไฟ 99 ล้านบาท ประเมินการภาษีที่ต้องจ่ายเพิ่มอีก 84 ล้านบาท และการปรับปรุงผลกระทบของการบังคับใช้มาตรฐานการบัญชีไม่พร้อมกัน 5 ล้าน

บาท ทั้งนี้ ส่วนแบ่งกำไรจากการดำเนินงานลดลงจาก 193 ล้านบาทในไตรมาสที่แล้ว ส่วนใหญ่เกิดจากการแข็งค่าของค่าเงินบาทเมื่อเทียบกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ ทำให้แปลงค่างบการเงินเป็นสกุลเงินบาทได้น้อยลง

4. EBITDA ใน Q4/2561 ลดลงอย่างมากเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า เนื่องจากใน Q3/2561 มีกำไรจากการขายสินทรัพย์โครงการผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ให้แก่กองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานในประเทศญี่ปุ่นก่อนหักภาษีจำนวน 793 ล้านบาท
5. ธุรกิจผลิตไฟฟ้ามีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร เพิ่มขึ้นเล็กน้อย 2% เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า จากค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุคลากร

4) กลุ่มธุรกิจผลิตภัณฑ์ชีวภาพ

สำหรับผลการดำเนินงานกลุ่มธุรกิจผลิตภัณฑ์ชีวภาพในปี 2561 มี EBITDA รวม 692 ล้านบาท โดยหลักแบ่งเป็น ของธุรกิจผลิตและจำหน่ายไบโอดีเซล 460 ล้านบาท และธุรกิจผลิตและจำหน่ายเอทานอล 298 ล้านบาท

หมายเหตุ: สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์อนุมัติการยื่นคำขอเสนอขายหลักทรัพย์ของ บริษัท บีบีจีไอ จำกัด (มหาชน)

ธุรกิจผลิตและจำหน่ายไบโอดีเซล

ผลการดำเนินงานของธุรกิจผลิตและจำหน่ายไบโอดีเซล	Q4/2560	Q3/2561	Q4/2561	YoY	QoQ	FY2560	FY2561	YoY
ปริมาณการผลิตผลิตภัณฑ์ B100 (ล้านลิตร)	68.84	62.69	69.11	0.4%	10%	244.54	264.10	8%
ปริมาณการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ B100 (ล้านลิตร)	72.16	66.07	73.99	3%	12%	248.67	281.08	13%
รายได้จากการขาย (ล้านบาท)	1,745	1,460	1,401	-20%	-4%	6,699	6,186	-8%
ราคาขายเฉลี่ยผลิตภัณฑ์ (ข้อมูลอ้างอิง: กรมธุรกิจพลังงาน)								
ผลิตภัณฑ์ B100 (บาทต่อลิตร)	24.79	25.18	21.85	-12%	-13%	28.80	24.16	-16%
น้ำมันปาล์มดิบ (CPO) (บาทต่อกิโลกรัม)	20.49	20.23	16.94	-17%	-16%	24.85	19.59	-21%

ผลการดำเนินงานปี 2561 เทียบกับปี 2560 ธุรกิจผลิตและจำหน่ายไบโอดีเซลมีรายได้ 6,186 ล้านบาท ลดลง 513 ล้านบาท โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานดังนี้

1. ปริมาณการผลิตผลิตภัณฑ์ B100 ปี 2561 อยู่ที่ 264 ล้านลิตร เพิ่มขึ้น 8% YoY ตามปริมาณการจำหน่ายที่เพิ่มขึ้น โดยปริมาณการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ B100 ของทั้งปีอยู่ที่ 281 ล้านลิตร เพิ่มขึ้น 32 ล้านลิตร (+13% YoY) เนื่องจากภาครัฐมีการกำหนดสัดส่วนการผสมของผลิตภัณฑ์ B100 ในน้ำมันดีเซลที่เพิ่มขึ้นดังนี้

สัดส่วนการผสม B100	สัดส่วนการผสม B100 ที่ 5%	สัดส่วนการผสม B100 ที่ 7%
ปี 2560	127 วัน	238 วัน
ปี 2561	0 วัน	365 วัน

- ราคาขายเฉลี่ยผลิตภัณฑ์ B100 ปรับลดลงมากจากปีก่อนหน้า ซึ่งเป็นไปตามทิศทางเดียวกับราคาน้ำมันปาล์มดิบที่ลดลง แม้ว่าจะมีปริมาณการจำหน่ายที่เพิ่มขึ้น โดยสถานการณ์ราคาปาล์ม น้ำมันทรงตัวอยู่ในระดับต่ำตั้งแต่ต้นปี เป็นผลมาจากน้ำมันปาล์มส่วนเกินทั้งในประเทศและต่างประเทศที่อยู่ในระดับสูง และราคาน้ำมันปาล์มปรับลดลงอย่างมากอีกครั้งในช่วงปลายปี จากการที่ช่วงปลายปีมีปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สต็อกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศเพิ่มสูงขึ้น เฉลี่ยประมาณ 430,000 ตัน
- กำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้นจากปีก่อน จากปริมาณการจำหน่ายที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับความสามารถในการจัดหาวัตถุดิบและการบริหารจัดการสต็อกได้ดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน

ผลการดำเนินงาน Q4/2561 เทียบกับ Q3/2561 ธุรกิจผลิตและจำหน่ายไบโอดีเซลมีรายได้ลดลง 59 ล้านบาท โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานดังนี้

- ปริมาณการผลิตผลิตภัณฑ์ B100 ของ Q4/2561 เพิ่มขึ้น 10% เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อน สอดคล้องกับปริมาณการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ B100 ที่เพิ่มขึ้น 8 ล้านลิตร (+12% QoQ) เนื่องจากเป็นฤดูกาลท่องเที่ยวและฤดูกาลเก็บเกี่ยวพืชผลทางการเกษตร ส่งผลให้มีความต้องการใช้น้ำมันดีเซลที่เพิ่มขึ้น
- ราคาขายเฉลี่ยผลิตภัณฑ์ B100 เป็นไปตามทิศทางเดียวกับราคาน้ำมันปาล์มดิบที่ปรับลดลงจากไตรมาสก่อน เป็นผลมาจากปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ปริมาณสต็อกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศเพิ่มสูงขึ้นจากไตรมาสก่อน
- กำไรขั้นต้นยังคงได้รับผลกระทบจากความเคลื่อนไหวของราคาของน้ำมันปาล์มดิบที่ยังทรงตัวอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากปริมาณน้ำมันปาล์มดิบส่วนเกินในระบบอยู่ในระดับสูง

ธุรกิจผลิตและจำหน่ายเอทานอล

ผลการดำเนินงานของธุรกิจผลิตและจำหน่ายเอทานอล	Q4/2560	Q3/2561	Q4/2561	YoY	QoQ	FY2560	FY2561	YoY
ปริมาณการผลิตเฉลี่ยต่อวัน (ล้านลิตร)								
- บริษัท บางจากไบโอเอทานอล (ฉะเชิงเทรา) จำกัด (BBE) (กำลังการผลิต 150 พันลิตรต่อวัน)	12.09	11.85	12.34	2%	4%	43.66	44.57	2%
- บริษัท เคเอสแอล กรีน อินโนเวชั่น จำกัด (มหาชน) (KGI) (กำลังการผลิต 350 พันลิตรต่อวัน)	7.44	30.61	13.96	88%	-54%	7.44	105.19	N/A
ปริมาณการจำหน่ายเอทานอล (ล้านลิตร)	24.64	46.48	32.31	31%	-30%	55.02	149.17	171%
รายได้จากการขาย (ล้านบาท)	620	1,156	744	20%	-36%	1,374	3,602	162%
ราคาขายเฉลี่ยผลิตภัณฑ์ (ข้อมูลอ้างอิง: กรมธุรกิจพลังงาน)								
เอทานอล (บาทต่อลิตร)	24.91	23.40	23.31	-6%	-0.4%	24.79	23.70	-4%

ผลการดำเนินงานปี 2561 เทียบกับปี 2560 ธุรกิจผลิตและจำหน่ายเอทานอลมีรายได้ 3,602 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 2,227 ล้านบาท โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานดังนี้

1. บริษัท บางจากไบโอเอทานอล (ฉะเชิงเทรา) จำกัด มีปริมาณการผลิตเอทานอล 45 ล้านลิตร เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีก่อนหน้า ส่วนบริษัท เคเอสแอล กรีน อินโนเวชั่น จำกัด (มหาชน) มีปริมาณการผลิตเอทานอล 105 ล้านลิตร เพิ่มขึ้นมากจากปีก่อน และมีปริมาณการจำหน่ายรวมของผลิตภัณฑ์เอทานอลเพิ่มขึ้น 94 ล้านลิตร (+171% YoY) เนื่องจากในปีนี้มี การรับรู้ผลการดำเนินงานเต็มปีของบริษัท เคเอสแอล กรีน อินโนเวชั่น จำกัด (มหาชน) ส่วนปี 2560 มีการรับรู้ผลการดำเนินงานเพียง 2 เดือนสุดท้ายของปี
2. ราคาขายเฉลี่ยผลิตภัณฑ์เอทานอลในปีปรับลดลง จากการที่ปริมาณสต็อกเอทานอลของ ประเทศที่อยู่ในระดับสูง อีกทั้งราคาวัตถุดิบกากน้ำตาลที่ลดลง เนื่องจากกากน้ำตาลเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตเอทานอลในประเทศ โดยราคากากน้ำตาลที่ลดลงเป็นผลมาจากปริมาณผลผลิต อ้อยที่เพิ่มมากขึ้น
3. กำไรขั้นต้นเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าของผลิตภัณฑ์เอทานอลที่ผลิตจากมันสำปะหลังลดลง จาก ราคาต้นทุนของหัวมันสดและมันเส้นที่ปรับเพิ่มขึ้นมาก ส่วนกำไรขั้นต้นของผลิตภัณฑ์เอทานอลที่ ผลิตจากกากน้ำตาลเพิ่มขึ้น จากราคาต้นทุนวัตถุดิบที่ลดลง

ผลการดำเนินงาน Q4/2561 เทียบกับ Q3/2561 ธุรกิจผลิตและจำหน่ายเอทานอลมีรายได้ลดลง 412 ล้านบาท โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน ดังนี้

1. บริษัท บางจากไบโอเอทานอล (ฉะเชิงเทรา) จำกัด มีปริมาณการผลิตเอทานอลเพิ่มขึ้น 4% เมื่อ เทียบกับไตรมาสก่อน ส่วนบริษัท เคเอสแอล กรีน อินโนเวชั่น จำกัด (มหาชน) มีปริมาณการ ผลิตเอทานอลลดลง เนื่องจากโรงงานน้ำพองมีการปิดซ่อมบำรุงประจำปีระหว่างวันที่ 16 กันยายน – 15 ตุลาคม 2561 และโรงงานบ่อพลอยมีการปิดซ่อมบำรุงประจำปีระหว่างวันที่ 26 ตุลาคม – 15 ธันวาคม 2561 ตามฤดูกาล ส่งผลให้มีปริมาณการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เอทานอลรวม ลดลงจากไตรมาสก่อน
2. ราคาขายเฉลี่ยผลิตภัณฑ์เอทานอลในไตรมาสนี้ปรับลดลงจากไตรมาสก่อน
3. กำไรขั้นต้นของผลิตภัณฑ์เอทานอลที่ผลิตจากมันสำปะหลังปรับตัวดีขึ้น จากราคาต้นทุนของ หัวมันสดและมันเส้นที่เริ่มลดลง ส่วนกำไรขั้นต้นของผลิตภัณฑ์เอทานอลที่ผลิตจากกากน้ำตาล ลดลง จากการปรับขึ้นของราคาวัตถุดิบตามประมาณการราคากากน้ำตาลขึ้นสุดท้าย

5) กลุ่มธุรกิจทรัพยากรธรรมชาติ

สำหรับผลการดำเนินงานกลุ่มธุรกิจทรัพยากรธรรมชาติในปี 2561 มี EBITDA รวม 117 ล้านบาท โดย หลักเป็นของธุรกิจสำรวจและผลิต โดยมีผลการดำเนินงานดังนี้

ธุรกิจสำรวจและผลิต โดย Nido Petroleum Pty. Ltd.

ผลการดำเนินงานของธุรกิจสำรวจและผลิตปิโตรเลียม	Q4/2560	Q3/2561	Q4/2561	YoY	QoQ	FY2560	FY2561	YoY
กำลังการผลิต ^{1/}								
(บาร์เรลต่อวัน เฉพาะสัดส่วนของ NIDO)	2,045	1,764	0	N/A	N/A	2,231	1,859	-17%
ปริมาณการจำหน่าย								
(บาร์เรล เฉพาะสัดส่วนของ NIDO)	206,052	3,447	5,556	-97%	61%	820,560	407,964	-50%
รายได้จากการขาย (ล้านบาท)	388	16	17	-96%	6%	1,510	963	-36%
EBITDA (ล้านบาท)	25	194	52	112%	-73%	295	396	34%

หมายเหตุ: 1/ เฉพาะกำลังการผลิตในแหล่งผลิตน้ำมันดิบ Galoc เท่านั้น

ผลการดำเนินงานปี 2561 เทียบกับปี 2560 ธุรกิจสำรวจและผลิตมีรายได้ 963 ล้านบาท ลดลง 547 ล้านบาท แต่มี EBITDA 396 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 101 ล้านบาท จากปัจจัยดังต่อไปนี้

1. แหล่งผลิตน้ำมันดิบ Galoc มี Uptime 99.98% และมีอัตราการผลิตเฉลี่ย 3,327 บาร์เรลต่อวัน (คิดเป็นสัดส่วนของ Nido เท่ากับ 1,859 บาร์เรลต่อวัน ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน 17% ตาม Natural decline curve)
2. รายได้จากการขายลดลง เนื่องจากในช่วงครึ่งหลังของปี 2561 ไม่มีปริมาณการจำหน่ายจากแหล่งน้ำมันดิบ Galoc จากการที่กลุ่มบริษัทฯ ได้จำหน่ายหุ้นของ Nido Production (Galoc) Pty. Ltd. ซึ่งเป็นบริษัทย่อยทางอ้อมในกลุ่มบริษัทฯ ที่ถือครองแหล่งน้ำมันดิบ Galoc อยู่ 55.8% กับ Tamarind Galoc Pte. Ltd. ส่งผลให้ในปี 2561 มีปริมาณการจำหน่ายรวม 407,964 บาร์เรล แบ่งเป็น Galoc 385,697 บาร์เรล และ Nido & Matinloc 22,267 บาร์เรล (ปี 2560 มีปริมาณการจำหน่ายรวม 820,560 บาร์เรล แบ่งเป็น Galoc 787,250 บาร์เรล และ Nido & Matinloc 33,310 บาร์เรล)
3. ใน Q2/2561 จากการที่กลุ่มบริษัทฯ ได้ลงนามในสัญญาซื้อขายหุ้นกับ Tamarind Galoc Pte. Ltd. เพื่อจำหน่ายหุ้นทั้งหมดที่ถืออยู่ใน Nido Production (Galoc) Pty. Ltd. ส่งผลให้กลุ่มบริษัทฯ มีการบันทึกผลขาดทุนจากการด้อยค่าสินทรัพย์แหล่งน้ำมันดิบ Galoc ในงบการเงินรวม 412 ล้านบาท และด้อยค่าเงินลงทุนในงบการเงินเฉพาะกิจการ 271 ล้านบาท โดยภายหลังรายการซื้อขายหุ้นแล้วเสร็จ ส่งผลให้กลุ่มบริษัทฯ รับรู้กำไรจากการขาย 78 ล้านบาท ในปี 2561

ใน Q3/2561 บริษัทบางจากฯ ได้จัดตั้งบริษัทย่อยในประเทศไทยได้แก่ บริษัท บีซีพีอาร์ จำกัด โดยบริษัท บีซีพีอาร์ จำกัด ได้จัดตั้งบริษัทย่อยอีกบริษัทในประเทศสิงคโปร์ได้แก่ BCPR Pte. Ltd. เพื่อร่วมลงทุนกับ Seacrest Capital Group ในแหล่งปิโตรเลียม Draugen Field และ Gjøa Field จาก A/S Norske Shell ผ่านการซื้อหุ้นเพิ่มทุนของ OKEA AS ซึ่งเป็นบริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายประเทศนอร์เวย์ ดำเนินการพัฒนาและผลิตปิโตรเลียมในประเทศนอร์เวย์ ในสัดส่วน 90% ของทุนจดทะเบียนส่วนเพิ่ม ซึ่งมีมูลค่าการลงทุนทั้งสิ้น 939 ล้านโครนนอร์เวย์ (หรือประมาณ 3,618 ล้านบาท) โดยได้รับจัดสรรหุ้นใน OKEA คิดเป็นร้อยละ 49.33 ของทุนจดทะเบียนทั้งหมด และเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2561 OKEA ได้ชำระค่าซื้อสิทธิในแหล่งน้ำมันดิบ Draugen Field และ Gjøa Field ให้แก่ Shell และได้รับโอนสิทธิทั้งหมดในแหล่งน้ำมันดิบดังกล่าวเป็นที่

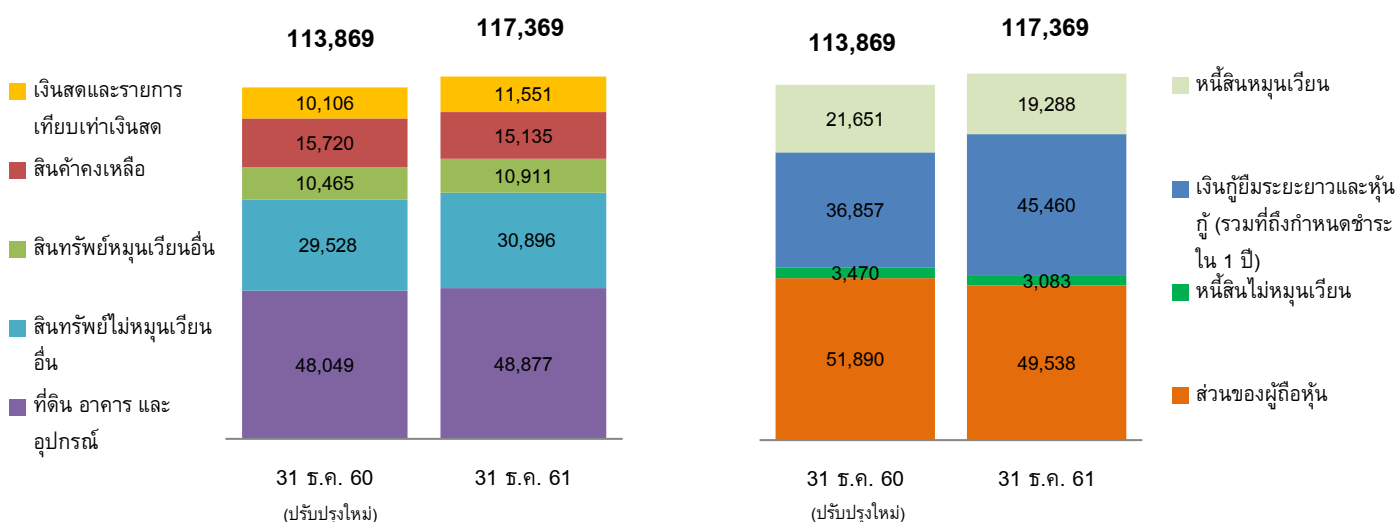

บริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

เรียบร้อยแล้ว โดย OKEA AS ถือเป็นบริษัทร่วมของบริษัทฯ ซึ่งในปีนี้บริษัทฯ รับรู้ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม 3 ล้านบาท ทั้งนี้ส่วนใหญ่เกิดจากรายการขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงของการแปลงค่าเงินยูโรเป็นสกุลดอลลาร์สหรัฐ

งบแสดงฐานะการเงินของบริษัทฯ และบริษัทย่อย

หน่วย: ล้านบาท

หมายเหตุ: งบการเงินปี 2560 ปรับปรุงใหม่เนื่องจากมีการปรับมูลค่ายุติธรรมเงินลงทุนโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนใต้พิภพในประเทศอินโดนีเซีย

สินทรัพย์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯ และบริษัทย่อย มีสินทรัพย์รวม 117,369 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 3,500 ล้านบาท เมื่อเทียบกับ ณ 31 ธันวาคม 2560 โดยรายการสินทรัพย์หลักที่เปลี่ยนแปลง มีดังนี้

- เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เพิ่มขึ้น 1,445 ล้านบาท โปรดดูรายการวิเคราะห์งบกระแสเงินสด
- ลูกหนี้การค้า ลดลง 543 ล้านบาท โดยหลักมาจากลูกหนี้การค้าของบริษัทฯ จากปริมาณการจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันในเดือนธันวาคม ปี 2561 ลดลงและราคาขายผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูปเฉลี่ยต่อหน่วยลดลง เมื่อเทียบกับเดือนธันวาคม ปี 2560
- สินค้าคงเหลือ ลดลง 585 ล้านบาท ส่วนใหญ่มาจากสินค้าคงเหลือประเภทน้ำมันดิบที่ลดลงของบริษัท BCP Trading Pte. Ltd. และ NIDO Petroleum Pty Ltd. รวมถึงสินค้าคงเหลือประเภทน้ำมันสำเร็จรูปที่ลดลงของบริษัท บีบีจีไอ จำกัด (มหาชน) ขณะที่ในส่วนของบริษัทฯ มีสินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น จากต้นทุนเฉลี่ยต่อหน่วยที่ปรับสูงขึ้น ในขณะที่ปริมาณการเก็บสำรองลดลงจากปีก่อน โดยมีปริมาณเก็บสำรองผลิตภัณฑ์น้ำมันดิบของบริษัทฯ อยู่ที่ 3.2 ล้านบาร์เรล และผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูปอยู่ที่ 1.9 ล้านบาร์เรล และกลุ่มบริษัทฯ ตั้งค่าเผื่อการลดมูลค่าสินค้าคงเหลือ (LCM) 696 ล้านบาท

- เงินชดเชยกองทุนน้ำมันค้ำประกัน เพิ่มขึ้น 439 ล้านบาท เนื่องจากระยะเวลาในการได้รับเงินชดเชยคืนนานขึ้นและภาครัฐมีการจ่ายเงินชดเชยกองทุนน้ำมันในผลิตภัณฑ์ดีเซลเพิ่มขึ้น
- เงินลงทุนในบริษัทย่อยที่แสดงอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการ เพิ่มขึ้น 568 ล้านบาท แต่มีการตัดรายการระหว่างกันในงบการเงินรวม จึงทำให้ยอดเงินลงทุนในบริษัทย่อยเป็นศูนย์ โดยมีรายละเอียดดังนี้
  - มีการจัดตั้งบริษัท บีซีพีอาร์ จำกัด ด้วยทุนจดทะเบียน 1 ล้านบาท และเพิ่มทุนจดทะเบียน 660 ล้านบาท ในเดือนพฤศจิกายน 2561 และจัดตั้งบริษัทย่อยทางอ้อมอีกบริษัทในประเทศสิงคโปร์ (“BCPR Pte. Ltd.”) เพื่อร่วมเข้าลงทุนกับ Seacrest Capital Group ผ่านการลงทุนโดยถือหุ้นเพิ่มทุนของบริษัท OKEA AS ซึ่งเป็นบริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของประเทศนอร์เวย์
  - บริษัท BCP Innovation Pte. Ltd. ได้มีการเพิ่มทุน 99 ล้านบาท เพื่อลงทุนในบริษัท Bonumose LLC. และ บริษัท Enevate Corporation
  - มีการจัดตั้งบริษัท บีซีวี ไบโอบีส จำกัด, บริษัท บีซีวี เอ็นเนอร์ยี จำกัด, บริษัท บีซีวี อินโนเวชั่น จำกัด และ บริษัท บีซีวี พาร์ทเนอร์ชิพ จำกัด ด้วยทุนจดทะเบียนบริษัทละ 20 ล้านบาท (รวม 80 ล้านบาท) เพื่อลงทุนในผู้ประกอบการรายใหม่ (New Start-up) เฉพาะธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม
  - การด้อยค่าเงินลงทุนในบริษัท BCP Energy International Pte. Ltd. ซึ่งลงทุนใน Nido Petroleum Pty. Ltd. จำนวน 271 ล้านบาท
- เงินลงทุนในบริษัทร่วมและกิจการร่วมค้า เพิ่มขึ้น 3,890 ล้านบาท ส่วนใหญ่เกิดจากการลงทุนในบริษัท OKEA AS 112.41 ล้านเหรียญสหรัฐ (ประมาณ 3,618 ล้านบาท)
- เงินลงทุนระยะยาวอื่น ลดลง 2,531 ล้านบาท ส่วนใหญ่เกิดจากบริษัท BCP Innovation Pte. Ltd. ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัทฯ มีการปรับมูลค่ายุติธรรมสุทธิของเงินลงทุนเผื่อขาย (LAC) ลดลง จากราคาหุ้นละ 11.18 เหรียญแคนาดา ณ 31 ธันวาคม 2560 เป็น 4.31 เหรียญแคนาดา ณ 31 ธันวาคม 2561
- ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เพิ่มขึ้นสุทธิ 828 ล้านบาท โดยมีการลงทุนหลักๆ ใน (1) เครื่องจักร อุปกรณ์โรงกลั่น 3,782 ล้านบาท (2) อุปกรณ์จำหน่ายและอุปกรณ์สำนักงาน 1,514 ล้านบาท (3) งานระหว่างก่อสร้างของธุรกิจโรงไฟฟ้า 1,481 ล้านบาท (4) ที่ดิน 705 ล้านบาท (5) อุปกรณ์ผลิตไฟฟ้า 648 ล้านบาท และ (6) จากการซื้อธุรกิจในมลิกอร์ของ บริษัท บีซีพีจี จำกัด (มหาชน) 174 ล้านบาท โดยมีการจำหน่ายสินทรัพย์ของบริษัทและบริษัทย่อย 2,605 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นการจำหน่ายสินทรัพย์โครงการผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ให้กับกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานในประเทศญี่ปุ่น ค่าเสื่อมราคาสำหรับงวด 4,455 ล้านบาท และบันทึกการด้อยค่าในสินทรัพย์เพื่อการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม (Galoc) 412 ล้านบาท

หนี้สิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯ และบริษัทย่อย มีหนี้สินรวม 67,831 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 5,853 ล้านบาท โดยรายการหนี้สินหลักที่เปลี่ยนแปลง มีดังนี้

- เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน เพิ่มขึ้น 958 ล้านบาท โดยหลักมาจาก บริษัท บีบีจีไอ จำกัด (มหาชน) และบริษัท บีซีพีจี จำกัด (มหาชน) เพิ่มขึ้น 819 และ 161 ล้านบาท ตามลำดับ
- เจ้าหนี้การค้า ลดลง 3,336 ล้านบาท โดยหลักมาจากปริมาณซื้อและราคาน้ำมันดิบลดลง 2,454 ล้านบาท ธุรกิจการค้าน้ำมันมีธุรกรรมซื้อขายลดลง 656 ล้านบาท
- ภาษีสรรพสามิตและเงินนำส่งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงค้างจ่าย เพิ่มขึ้น 350 ล้านบาท จากอัตราเงินส่งเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงผลิตภัณฑ์น้ำมันแก๊สโซฮอล์และน้ำมันเบนซินเพิ่มขึ้น
- เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน ลดลง 2,387 ล้านบาท จากการจ่ายชำระคืน 4,231 ล้านบาท เบิกเงินกู้เพิ่มของบริษัทย่อย 1,629 ล้านบาท โดยมีผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนและการแปลงค่าทางการเงิน 187 ล้านบาทและต้นทุนการทำรายการและตัดจำหน่าย 28 ล้านบาท
- หุ้นกู้ เพิ่มขึ้นจากการออกหุ้นกู้วงเงิน 4,000 ล้านบาท อายุ 2 - 7 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2.13 – 3.42 ต่อปี เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2561 และหุ้นกู้วงเงิน 7,000 ล้านบาท อายุ 10 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4.04 ต่อปี เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2561
- ประมาณการหนี้สินสำหรับต้นทุนในการรื้อถอน ลดลง 455 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทได้จำหน่ายหุ้นใน Nido Production (Galoc) Pty. Ltd. ซึ่งเป็นผู้ถือครองแหล่งน้ำมันดิบ Galoc ใน Q3/2561

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯ และบริษัทย่อย มีส่วนของผู้ถือหุ้นรวม 49,538 ล้านบาท โดยเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนของบริษัทใหญ่ 42,715 ล้านบาท ลดลง 2,765 ล้านบาท โดยหลักมาจากกำไรสุทธิสำหรับปีส่วนของบริษัทฯ 2,463 ล้านบาท มีการจ่ายเงินปันผล 2,685 ล้านบาท และองค์ประกอบอื่นของผู้ถือหุ้นลดลง 2,576 ล้านบาท ส่วนใหญ่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนเพื่อขาย (LAC) ลดลง โดยมีมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น 31.02 บาท

งบกระแสเงินสดของบริษัทฯ และบริษัทย่อย

สำหรับปี 2561 บริษัทฯ และบริษัทย่อย มีเงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน 5,950 ล้านบาท มีเงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน 9,100 ล้านบาท และมีเงินสดได้มาจากกิจกรรมจัดหาเงิน 4,725 ล้านบาท และผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนของเงินตราต่างประเทศคงเหลือสิ้นงวดลดลง 131 ล้านบาท ทำให้มีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้นสุทธิ 1,445 ล้านบาท โดยมีเงินสดยกมา ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 จำนวน 10,106 ล้านบาท ทำให้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีเงินสดอยู่จำนวน 11,551 ล้านบาท โดยรายละเอียดในแต่ละกิจกรรมเป็นดังนี้

ตารางแสดงรายละเอียดการได้มา (ใช้ไป) ของเงินสดในแต่ละกิจกรรม

งบกระแสเงินสด (หน่วย: ล้านบาท)	FY2560 (ปรับปรุงใหม่)	FY2561
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน	13,851	5,950
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	(18,960)	(9,100)
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน	(3,761)	4,725
ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนของเงินตราต่างประเทศคงเหลือสิ้นงวด	(310)	(131)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	(9,181)	1,445
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 1 มกราคม	19,287	10,106
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม	10,106	11,551

หมายเหตุ: งบการเงินปี 2560 ปรับปรุงใหม่เนื่องจากมีการปรับมูลค่ายุติธรรมเงินลงทุนโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนใต้พิภพในประเทศอินโดนีเซีย

โดยรายละเอียดในแต่ละกิจกรรมเป็นดังนี้

- 1) เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน 5,950 ล้านบาท โดยหลักเกิดจาก
  - มีกำไรจากการดำเนินงานที่เป็นเงินสด 10,440 ล้านบาท ซึ่งเกิดจากกำไรสุทธิสำหรับงวด 3,235 ล้านบาท บวกค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่เงินสด 5,167 ล้านบาท บวกต้นทุนทางการเงินและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ 2,038 ล้านบาท
  - เงินสดใช้ไปในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงานสุทธิ 3,360 ล้านบาท โดยหลักมาจาก (1) ลูกหนี้การค้าลดลง 514 ล้านบาท (2) สินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น 400 ล้านบาท (3) ลูกหนี้อื่นและสินทรัพย์อื่นเพิ่มขึ้น 1,314 ล้านบาท (4) เจ้าหนี้การค้าลดลง 2,965 ล้านบาท (5) เจ้าหนี้อื่นและหนี้สินอื่นเพิ่มขึ้น 852 ล้านบาท (โดยหลักมาจากภาษีสรรพสามิตและเงินนำส่งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงค้างจ่ายเพิ่มขึ้น)
  - ภาษีเงินได้จ่ายออกสุทธิ 1,130 ล้านบาท

- 2) เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน 9,100 ล้านบาท โดยหลักเกิดจาก
- เงินสดรับจากดอกเบี้ยและเงินปันผล 114 ล้านบาท
  - เงินสดจ่ายเพื่อการลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วม 3,822 ล้านบาท จากการซื้อหุ้นสามัญของบริษัท ลมลิคอร์ จำกัด เพื่อลงทุนโครงการผลิตไฟฟ้าพลังงานลม 204 ล้านบาทและการลงทุนในบริษัท OKEA AS 3,618 ล้านบาท
  - เงินสดรับจากการจำหน่ายเงินลงทุน 731 ล้านบาท จากการขายหุ้นใน Nido Production (Galoc) Pty. Ltd.
  - เงินสดรับจากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ 3,031 ล้านบาท ส่วนใหญ่มาจากการขายสินทรัพย์โครงการผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ให้กับกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานในประเทศญี่ปุ่นของบริษัท บีซีพีจี จำกัด (มหาชน)
  - เงินสดจ่ายสำหรับการลงทุนในที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ 7,705 ล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในเครื่องจักรและอุปกรณ์หอกลิ้น อุปกรณ์จำหน่ายและอุปกรณ์สำนักงาน และสินทรัพย์ของธุรกิจโรงไฟฟ้า
  - จ่ายค่าสิทธิการเช่าและสินทรัพย์ไม่มีตัวตน 1,109 ล้านบาท
- 3) เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมจัดหาเงิน 4,725 ล้านบาท โดยหลักเกิดจาก
- จ่ายต้นทุนทางการเงิน 1,618 ล้านบาท
  - จ่ายเงินปันผล 3,091 ล้านบาท เป็นส่วนของบริษัทฯ 2,685 ล้านบาท และบริษัท บีซีพีจี จำกัด (มหาชน) จ่ายเงินปันผลให้ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม 406 ล้านบาท
  - เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น 982 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นของบริษัท บีซีพีไอ จำกัด (มหาชน)
  - บริษัทฯ ได้รับเงินสดรับจากการออกหุ้นกู้ 11,000 ล้านบาทและเงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน 1,629 ล้านบาท ของบริษัท บีซีพีจี จำกัด (มหาชน) และบริษัท บีซีพีไอ จำกัด (มหาชน)
  - บริษัทฯ และบริษัทย่อยจ่ายเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน 4,231 ล้านบาท

อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทฯ และบริษัทย่อย (งบการเงินรวม)

อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร (%)	Q4/2560	Q3/2561	Q4/2561	FY2560	FY2561
อัตราส่วนกำไรขั้นต้น ต่อรายได้จากการขายและการให้บริการ (Gross Margin)	7.76%	7.15%	0.87%	7.87%	5.95%
อัตราส่วน EBITDA ต่อรายได้จากการขายและการให้บริการ (EBITDA Margin)	7.81%	7.78%	-0.65%	7.80%	5.31%
อัตราส่วนกำไรสุทธิ ต่อรายได้จากการขายและการให้บริการ (Net Profit Margin)	3.65%	4.14%	-3.02%	3.58%	1.68%
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ^{1/} (ROE)	13.19%	12.50%	5.59%		
อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)	7.10%	8.28%	4.56%		

1/ กำไรสุทธิและส่วนของผู้ถือหุ้นเฉพาะส่วนของบริษัท

	31 ธ.ค. 60	30 ก.ย. 61	31 ธ.ค. 61
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)			
อัตราส่วนสภาพคล่อง (Current Ratio)	1.52	1.43	1.47
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว (Quick Ratio)	0.80	0.69	0.80
อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน (เท่า)			
อัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (IBD to Equity)	0.79	0.78	0.94
อัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Net IBD to Equity)	0.59	0.65	0.70
	Q4/2560	Q3/2561	Q4/2561
อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ ^{2/} (DSCR)	2.47	2.53	1.77

2/ การคำนวณ DSCR ไม่รวมรายการจ่ายชำระคืนเงินกู้ระยะยาวก่อนกำหนด

การคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน

▪ อัตราส่วนกำไรขั้นต้น ต่อรายได้จากการขาย และการให้บริการ (Gross Margin)	=	กำไรขั้นต้น / รายได้จากการขายและการให้บริการ
▪ อัตราส่วน EBITDA ต่อรายได้จากการขาย และการให้บริการ (%) (EBITDA Margin)	=	EBITDA / รายได้จากการขายและการให้บริการ
▪ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้จากการขาย และการให้บริการ (%) (Net Profit Margin)	=	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ / รายได้จากการขายและการให้บริการ
▪ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (%) (ROE)	=	กำไร (ขาดทุน) ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทใหญ่ / รวมส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทใหญ่ (เฉลี่ย)
▪ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (%) (ROA)	=	กำไร(ขาดทุน) ก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้ / รวมสินทรัพย์ (เฉลี่ย)
▪ อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า) (Current Ratio)	=	สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน
▪ อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว (เท่า) (Quick Ratio)	=	(เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด + เงินลงทุนชั่วคราว + ลูกหนี้และตัวเงินรับการค้าสุทธิ + ลูกหนี้อื่น) / หนี้สินหมุนเวียน
▪ อัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ย ต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า) (IBD to Equity)	=	หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ย / ส่วนของผู้ถือหุ้น
▪ อัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยสุทธิ ต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า) (Net IBD to Equity)	=	(หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ย - เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด - เงินลงทุนชั่วคราว) / ส่วนของผู้ถือหุ้น
▪ อัตราความสามารถในการชำระหนี้ (เท่า) (DSCR)	=	EBITDA/ (ชำระคืนเงินกู้ระยะยาว + ต้นทุนทางการเงิน)

หมายเหตุ:

- 1/ รวมส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทใหญ่ (เฉลี่ย) คำนวณโดยใช้สูตรดังนี้
  - รายปี คำนวณโดย (ยอดสิ้นสุดงวดปีก่อนหน้า + ยอดสิ้นสุดงวดปีปัจจุบัน) / 2
  - รายไตรมาส คำนวณโดย (ยอดสิ้นสุดไตรมาสในปีก่อนหน้า + ยอดสิ้นสุดไตรมาสในปีปัจจุบัน) / 2
- 2/ รวมสินทรัพย์ (เฉลี่ย) คำนวณโดยใช้สูตรดังนี้
  - รายปี คำนวณโดย (ยอดสิ้นสุดงวดปีก่อนหน้า + ยอดสิ้นสุดงวดปีปัจจุบัน) / 2
  - รายไตรมาส คำนวณโดย (ยอดสิ้นสุดไตรมาสในปีก่อนหน้า + ยอดสิ้นสุดไตรมาสในปีปัจจุบัน) / 2
- 3/ การคำนวณอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ข้อมูลพิเศษคือ กำไร (ขาดทุน) ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทใหญ่ จะต้องถูกปรับเป็นตัวเลขเต็มปี (Annualized)
- 4/ การคำนวณอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ข้อมูลพิเศษคือ กำไร(ขาดทุน) ก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้ จะต้องถูกปรับเป็นตัวเลขเต็มปี (Annualized)
- 5/ หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ย คำนวณโดย (เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน + เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน (รวมถึงถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี) + หนี้กู้ + หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน (รวมถึงถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี))

การบัญชีเพื่อสิ่งแวดล้อมและสังคม

บริษัทฯ ได้จัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อเผยแพร่ผ่านรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืนตั้งแต่ปี 2548 โดยมุ่งหวังให้เกิดการนำไปปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ภายในองค์กรต่าง ๆ เช่นเดียวกับบริษัทฯ การจัดทำบัญชีด้านสิ่งแวดล้อมนี้ จะช่วยให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเกิดประโยชน์ใช้ในเชิงการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม การจัดการด้านทรัพยากร ควบคู่กับการบริหารการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ปัจจุบันบริษัทฯ จัดทำรายงานบัญชีเพื่อสิ่งแวดล้อมครอบคลุมหน่วยงาน โรงกลั่น ศูนย์จ่ายน้ำมันบางจาก และบางปะอิน

หน่วย: ล้านบาท

ค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อม (Environment Management Accounting : EMA)	FY2560	FY2561	เปลี่ยนแปลง
ค่าใช้จ่ายวัตถุดิบที่ติดไปกับผลิตภัณฑ์ (Material Costs of Product Outputs) ได้แก่น้ำมันดิบ สารเคมี ส่วนผสมต่าง ๆ ในการผลิต และพลังงานที่ใช้ในการผลิต	94,982	103,552	8,570
ค่าใช้จ่ายวัตถุดิบที่ไม่ติดไปกับผลิตภัณฑ์ (Material Costs of Non-Product Outputs) : ได้แก่ น้ำมันที่ไม่ได้คุณภาพ น้ำทิ้ง สารเคมีที่ใช้เกินจำเป็น และส่วนผสมอื่นที่เกินจำเป็น	93.19	111.94	18.75
ค่าใช้จ่ายเพื่ออุปกรณ์ควบคุมมลพิษ (Waste and Emission Control Costs) : ได้แก่ ค่าใช้จ่ายบำบัดหรือกำจัดของเสีย รวมถึง ค่าบำรุงรักษา และค่าเสื่อมของอุปกรณ์ด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ	279.17	315.48	36.31
ค่าใช้จ่ายในการป้องกันสิ่งแวดล้อม (Prevention and Other Environmental Management Costs) : ได้แก่ ค่าใช้จ่ายการติดตาม ป้องกัน ด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ	12.95	9.38	(3.57)
ค่าใช้จ่ายรวม	95,367	103,989	8,621
ประโยชน์ของผลผลิตพลอยได้และการนำของเสียมาใช้ใหม่ (Benefit from by-product and waste recycling) : ได้แก่ รายได้ของการใช้ประโยชน์จากของเสีย (เครื่องหมายลบหมายถึงรายได้)	(12.26)	(15.62)	(3.36)

ค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อมปี 2561 โดยรวมเพิ่มขึ้นจากปี 2560 ประมาณ 8,621 ล้านบาท (+9 YoY) สาเหตุหลักมาจากค่าใช้จ่ายวัตถุดิบที่ติดไปกับผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น 8,570 ล้านบาท เนื่องจากราคาน้ำมันโลกที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 25 โดยในปี 2561 บริษัทฯ มีอัตราการผลิตเฉลี่ย 102.39 พันบาร์เรลต่อวัน และเนื่องจากการหยุดซ่อมบำรุงใหญ่ในปี 2561 ค่าใช้จ่ายวัตถุดิบที่ไม่ติดไปกับผลิตภัณฑ์จึงเพิ่มขึ้น 18.75 ล้านบาท ตามปริมาณน้ำมันที่ไม่ได้คุณภาพที่เพิ่มขึ้นซึ่งมีมูลค่า 18.69 ล้านบาท นอกจากนั้นค่าใช้จ่ายเพื่ออุปกรณ์ควบคุมมลพิษเพิ่มขึ้น 36.31 ล้านบาท ส่วนใหญ่มาจากค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์ควบคุมมลพิษที่เพิ่มขึ้น 33.38 ล้านบาท ค่าบำรุงรักษาอุปกรณ์ด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น 1.64 ล้านบาท และค่ากำจัดของเสียเพิ่มขึ้น 1.79 ล้านบาท อย่างไรก็ตามค่าใช้จ่ายในการป้องกันสิ่งแวดล้อมลดลง 3.57 ล้านบาท

ประโยชน์ของผลผลิตพลอยได้และการนำของเสียมาใช้ใหม่เพิ่มขึ้น 3.36 ล้านบาท (+27 YoY) ซึ่งมาจากปริมาณเศษเหล็กและอลูมิเนียมที่สามารถจำหน่ายได้เพิ่มขึ้น

คุณภาพอากาศจากปล่องต่าง ๆ ของโรงกลั่น

เพื่อเป็นการเฝ้าระวังด้านสิ่งแวดล้อม บริษัทฯ ได้ทำการตรวจวัดคุณภาพอากาศจากปล่องต่าง ๆ ของโรงกลั่นเป็นประจำ ซึ่งจะเห็นได้ว่า มีค่ามวลสารต่าง ๆ ได้แก่ ฝุ่นละออง ออกไซด์ของไนโตรเจน และก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ดีกว่ามาตรฐานคุณภาพอากาศที่ยอมให้ปล่อยจากปล่องของกระทรวงอุตสาหกรรม

มุมมองของผู้บริหารต่อแนวโน้มผลการดำเนินงานในปี 2562

สถานการณ์เศรษฐกิจโลก

จากการคาดการณ์ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF) คาดว่าเศรษฐกิจโลกในปี 2562 จะยังคงเติบโตแต่มีแนวโน้มที่จะชะลอตัวลงตามการขยายตัวของเศรษฐกิจที่ช้าลงของจีน เสถียรภาพทางการเมืองของประเทศในกลุ่มยูโรโซน รวมไปถึงการถอนตัวโดยยังไม่บรรลุข้อตกลงของสหราชอาณาจักรจากสหภาพยุโรปในช่วงต้นปี 2562 เศรษฐกิจญี่ปุ่นที่ยังขยายตัวในระดับต่ำจากการส่งออกไปยังสหรัฐฯ ในขณะที่บางประเทศในกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่ที่กำลังประสบวิกฤตค่าเงินส่งผลให้เกิดภาวะเงินทุนไหลออกและมีแนวโน้มเข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอย อีกทั้งสหรัฐฯ ซึ่งถึงแม้จะมีการขยายตัวอยู่ในเกณฑ์สูง แต่ด้วยมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจที่กำลังจะสิ้นสุดลง ประกอบกับผลกระทบจากการตอบโต้ทางการค้าของประเทศคู่ค้า ทำให้การเติบโตลดลงกว่าที่คาดการณ์ไว้ก่อนหน้านี้ รวมถึงเศรษฐกิจกลุ่มประเทศอาเซียนที่มีอัตราเติบโตสูงมาโดยตลอดก็ได้รับผลกระทบจากการส่งออกที่ชะลอตัวลงเช่นกัน ส่งผลให้ประมาณการเศรษฐกิจโลกในปี 2562 ปรับลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 3.5

ภาวะเศรษฐกิจไทยในปี 2562 คาดว่าจะชะลอตัวลงจากปีก่อนหน้า โดยมีอัตราการเติบโตอยู่ในช่วงร้อยละ 3.5 - 4.5 โดยมีปัจจัยเสี่ยงจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจและการเงินโลกและหนี้ภาคครัวเรือนที่ยังคงอยู่ในระดับสูงเป็นปัจจัยกดดัน อย่างไรก็ตามการสร้างความเชื่อมั่นในภาคการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวจีนเป็นอีกแรงขับเคลื่อนสำคัญที่เริ่มฟื้นตัว การส่งออกยังอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ แม้จะได้รับผลกระทบจากมาตรการกีดกันทางการค้าระหว่างสหรัฐฯและจีน และจากความเชื่อมั่นผู้บริโภคที่ปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่องจากปีก่อน อีกทั้งการลงทุนภาคเอกชนและภาครัฐที่เริ่มปรับตัวดีขึ้น ตามโครงการภายใต้แผนพัฒนา EEC ช่วยให้การชะลอตัวของเศรษฐกิจไทยเป็นไปอย่างช้า ๆ ขณะที่อัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี 2562 ยังอยู่ในระดับต่ำในช่วงร้อยละ 0.7-1.7 โดยมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นอย่างช้า ๆ จากปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 1.1

อย่างไรก็ตามในการประมาณการเศรษฐกิจไทยยังคงต้องคำนึงถึงปัจจัยเสี่ยง อาทิ มาตรการกีดกันทางการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน ความเสี่ยงด้านภูมิรัฐศาสตร์ที่อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจคู่ค้า และการฟื้นตัวและกำลังซื้อในภาคการท่องเที่ยวของตลาดนักท่องเที่ยวจีน ซึ่งอาจส่งผลให้เศรษฐกิจไทยไม่สามารถเติบโตได้อย่างที่คาดการณ์ไว้

สถานการณ์ราคาน้ำมัน

สำนักงานพลังงานสากล (IEA) คาดว่า อุปสงค์น้ำมันดิบทั่วโลกจะขยายตัว 1.40 ล้านบาร์เรลต่อวันในปี 2562 เทียบกับการขยายตัว 1.28 ล้านบาร์เรลต่อวันในปี 2561 โดยคาดว่าอุปสงค์ในเอเชียยังคงเป็นภูมิภาคหลักที่ช่วยหนุนการเติบโตของอุปสงค์น้ำมันของโลก โดยเฉพาะจีนและอินเดีย จากนโยบายลงทุนโครงสร้างพื้นฐานและแนวโน้มเศรษฐกิจขยายตัวแข็งแกร่ง แม้ว่าจีนจะได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งทางการค้ากับสหรัฐฯแต่ด้วยปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีของประเทศยังคงผลักดันให้สามารถเติบโตต่อไปได้

สำหรับการผลิตน้ำมันจากประเทศในกลุ่มโอเปกมีแนวโน้มปรับเพิ่มขึ้น 0.8 ล้านบาร์เรลต่อวัน และประเทศนอกกลุ่มโอเปกปรับเพิ่มขึ้นถึง 1.5 ล้านบาร์เรลต่อวันในปี 2562 โดยส่วนใหญ่มาจากการผลิตที่เพิ่มขึ้นของสหรัฐที่คาดว่าจะขยายตัว 1.1 ล้านบาร์เรลต่อวัน ซึ่งในปี 2561 การผลิตของสหรัฐเพิ่มขึ้นได้เพียง 2.3 ล้านบาร์เรลต่อวันเท่านั้น เนื่องจากติดปัญหาท่อขนส่งน้ำมันจากแหล่ง Permian ไปยังท่าเรือส่งออกมีกำลังขนส่งไม่เพียงพอ แต่อย่างไรก็ตามในช่วงครึ่งปีหลังของปี 2562 คาดว่าท่อขนส่งน้ำมันเส้นใหม่จะเสร็จสมบูรณ์และทำให้กำลังการผลิตน้ำมันจากชั้นหินดินดาน (Shale oil) ของสหรัฐเพิ่มขึ้นอีกครั้ง อีกทั้งประสิทธิภาพเทคโนโลยีการผลิตที่พัฒนาขึ้นช่วยให้สหรัฐมีต้นทุนการผลิตที่ลดลง จนสามารถผลิตน้ำมันได้แม้ราคาจะอยู่ระดับต่ำ ปัจจัยเหล่านี้ อาจทำให้ตลาดน้ำมันโลกเผชิญกับภาวะน้ำมันส่วนเกินได้ในช่วงครึ่งปีหลัง จากการประเมินคาดว่าราคาน้ำมันในปี 2562 ราคาน้ำมันดิบดูไบจะเคลื่อนไหวในกรอบ 55-65 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล แม้ว่าตลาดน้ำมันปี 2562 จะถูกกดดันจากสภาพเศรษฐกิจโลกที่ซบเซาลงจากผลพวงของสงครามการค้าระหว่างจีนและสหรัฐ ค่าเงินดอลลาร์ที่แข็งค่าขึ้น และปริมาณการผลิตของสหรัฐที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ราคาน้ำมันที่อยู่ในระดับต่ำช่วยกระตุ้นอุปสงค์ของโลกอีกครั้ง รวมถึงความช่วยเหลือจากกลุ่มโอเปกและพันธมิตรที่ร่วมมือปรับลดกำลังผลิต ได้เข้ามาช่วยลดอุปทานในตลาดน้ำมัน

ส่วนต่างราคาน้ำมันดิบเตหะรานกับดูไบ (DTD/DB) คาดว่าจะอยู่ที่เฉลี่ย 1.0 – 2.0 เหรียญสหรัฐฯต่อบาร์เรล โดยในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2562 ส่วนต่างราคาจะแคบ จากการปรับลดกำลังผลิตน้ำมันของกลุ่มโอเปก และมาตรการคว่ำบาตรอิหร่านของสหรัฐ จะทำให้อุปทานน้ำมันเกรตหนักในตลาดลดลง ซึ่งช่วยหนุนราคา น้ำมันดิบดูไบให้เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามในช่วงครึ่งปีหลังของปี 2562 คาดว่าส่วนต่างราคาจะกว้างขึ้นหลังจากอุปสงค์น้ำมันเกรตซัลเฟอร์ต่ำที่เพิ่มขึ้นเพื่อใช้ผลิตน้ำมันเตาเกรดซัลเฟอร์ต่ำ(0.5% ซัลเฟอร์) สำหรับใช้ในเรือขนส่งน้ำมันตามมาตรฐานใหม่ขององค์การทะเลระหว่างประเทศ (IMO) ซึ่งส่งผลให้ราคาน้ำมันดิบเตหะรานที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตาม

ในส่วนของค่าการกลั่น คาดว่าค่าการกลั่นน้ำมันดิบดูไบของโรงกลั่นประเภท Hydrocracking ที่สิงคโปร์มีแนวโน้มลดลงเมื่อเทียบกับปี 2561 เนื่องจากการชะลอตัวของการเติบโตทางเศรษฐกิจของโลก โดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ปรับลดคาดการณ์การเติบโตของเศรษฐกิจโลกปี 2562 ลดลง 0.2% จากคาดการณ์เดิมในเดือนตุลาคม 2561 อยู่ที่ระดับ 3.5% เมื่อเทียบกับปี 2561 รวมถึงส่วนต่างราคาน้ำมันเบนซินที่อยู่ในระดับต่ำเป็นเวลานานหลังสต็อกน้ำมันเบนซินที่อยู่ในระดับสูงทั่วโลก อย่างไรก็ตาม ในช่วงครึ่งปีหลังของปี 2562 คาดว่าค่าการกลั่นจะปรับตัวเพิ่มขึ้น จากอุปสงค์ของเรือขนส่งทางทะเลที่จะใช้น้ำมันเตาเกรดซัลเฟอร์ต่ำตามมาตรฐานขององค์การทะเลระหว่างประเทศ (IMO) โดยการผลิตน้ำมันเตาเกรดซัลเฟอร์ต่ำจำเป็นต้องใช้น้ำมันดีเซลมาผสมบางส่วน จึงทำให้ส่วนต่างราคาน้ำมันดีเซลมีแนวโน้มสูงขึ้นตาม

การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรม

ในปี 2561 บริษัทฯ ได้มีการดำเนินการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เกี่ยวกับการผลิตสารแอสตาแซนตินจากสาหร่าย และการคัดเลือกสายพันธุ์สาหร่ายเพื่อการบำบัดน้ำทิ้งโรงงานผลิตไบโอเอทานอลเพื่อการผลิตสารมูลค่ารวมทั้งสิ้นเป็นรายจ่ายประมาณ 5,400,000 บาท